

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: finanse i rachunkowość

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Społeczna Akademia Nauk
z siedzibą w Łodzi, Filia w Warszawie

Data przeprowadzenia wizytacji: 26-27.02.2022 r.

Warszawa, 2022 r.

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	10
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	21
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	26
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	30
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	34
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	38
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	40
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	42
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	44
5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	47
6. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia_____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa**Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena**Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca dr Agnieszka Jakubowska, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Jerzy Węclawski – ekspert PKA
2. prof. dr hab. Sabina Kauf – ekspert PKA
3. Bożena Ziemniewicz – ekspert PKA wyznaczony przez pracodawców
4. Maciej Pischka – ekspert PKA student
5. Małgorzata Zdunek – sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość prowadzonym w Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi, Filia w Warszawie, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2021/2022. Ze względu na zaistniałą sytuację epidemiczną, wizytacja została przeprowadzona w formie zdalnej, zgodnie z uchwałą nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej. Polska Komisja Akredytacyjna po drugi oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. Poprzednio dokonano oceny w roku akademickim 2014/2015, przyznając ocenę pozytywną. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nie sformułowało w uzasadnieniu wymienionej uchwały zaleceń o charakterze naprawczym.

Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitacje zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodnicząca zespołu oceniającego oraz współpracujący z nią eksperci poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	finanse i rachunkowość	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne, niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	ekonomia i finanse	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów, 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	150 godz.	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>rachunkowość i analiza finansowa bankowość i ryzyko finansowe</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	---	110
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	2345-150=2195	1427-150=1277
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	94	58
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	103	103
Liczba punktów uchwalonym przez Senat Uczelni ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	93	93

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁴ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

⁴ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość są zgodne z założeniami obowiązującej na lata 2017–2022 Misji i Strategii Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi. W dokumencie tym podkreślono współuczestnictwo Uczelni w rozwoju gospodarczym i cywilizacyjnym regionu poprzez kształtowanie u studentów kompetencji przydatnych do życia w społeczeństwie, w tym otwartości na zmiany i innowacyjność oraz wyposażenie ich w kwalifikacje oczekiwane na rynku pracy przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiego poziomu merytorycznego i dydaktycznego kadry badawczo-dydaktycznej oraz prowadzenie działalności naukowo-badawczej ściśle skorelowanej z potrzebami rozwoju lokalnego i regionalnego. Zgodnie z założeniami koncepcja kierunku finanse i rachunkowość, z uwagi na przyjęty profil ogólnoakademicki, zakłada powiązanie kształcenia z badaniami naukowymi prowadzonymi przez SAN w dyscyplinie ekonomia i finanse zapewniając zgodność oferty programowej z aktualnym stanem wiedzy i metodyką badań w tej dyscyplinie. Przyjęta koncepcja kształcenia uwzględnia trendy rozwojowe dyscypliny ekonomia i finanse zakładając przygotowanie absolwentów do wymogów rynku pracy, m.in. poprzez kształtowanie umiejętności analityczno-finansowych wspartych specjalistyczną wiedzą uwzględniającą potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego oraz zawodowego środowiska pracy współczesnego specjalisty w zakresie finansów i rachunkowości.

Koncepcja kształcenia na studiach I stopnia zakłada kształcenie specjalistów przygotowanych do pracy w działach finansowych różnych podmiotów gospodarczych, bankach, służbach podatkowych, jednostkach administracji rządowej i samorządowej oraz w wielu instytucjach zaliczanych do sektora finansów publicznych, a także w podmiotach świadczących usługi doradczo-finansowe. Zgodnie z deklarowanym profilem absolwenta kierunku zostanie on wyposażony w kompleksową wiedzę z zakresu finansów i rachunkowości pozwalającą na kształtowanie krytycznego rozumienia podstaw teoretycznych wiedzy o zjawiskach finansowych i kategoriach finansowych, systemie finansowym państwa, relacjach między podmiotami systemu ekonomicznego i społecznego, podmiotami gospodarczymi i instytucjami finansowymi. Będzie on przygotowany do samodzielnej i zespołowej analizy problemów przy zastosowaniu właściwych pojęć teoretycznych oraz metod i narzędzi badawczych, pozwalających na rozwiązywanie złożonych i nietypowych problemów finansowych. Konstrukcja programu studiów zakłada ofertę trzech specjalności: *rachunkowość i analiza finansowa*, *bankowość i ryzyko finansowe* oraz *finanse przedsiębiorstw*.

W procesie kształcenia założono integrację procesu nauczania z badaniami naukowymi prowadzonymi na Uczelni w dyscyplinie ekonomia i finanse wspartą dorobkiem naukowym i zawodowym kadry akademickiej prowadzącej aktywną działalność badawczą. W programie studiów założono udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w niej, w tym przygotowanie studentów do prowadzenia prac badawczych. Kadra akademicka prowadząca badania naukowe w dyscyplinie ekonomia i finanse zapewnia możliwość nabywania przez studentów kompetencji badawczych, jak również możliwość powiązania tematyki zajęć z wynikami prowadzonych badań naukowych. Są to głównie pracownicy badawczo-dydaktyczni skupieni w Instytucie Zarządzania, w tym w Katedrze Zarządzania Finansami, Bankowości i Rachunkowości, a także Katedrze Ekonomii Menadżerskiej i Przedsiębiorczości oraz Katedrze Zarządzania w Gospodarce.

W realizowanych przez Uczelnię badaniach naukowych w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse wyróżnić można dwa zasadnicze nurty, tj.: obszar finansowy obejmujący tematykę rynków finansowych, raportowania finansowego i niefinansowego przedsiębiorstw i innych instytucji, finansów gospodarstw domowych, bezpieczeństwa obrotu gospodarczego, bankowości, pomiaru i raportowania dokonań przedsiębiorstw, rachunkowości behawioralnej, efektywności gospodarowania majątkiem w kryzysie gospodarczym oraz obszar ekonomiczny skupiony na zagadnieniach równowagi makroekonomicznej, w tym wpływu polityki fiskalnej i monetarnej na równowagę w gospodarce oraz społecznej odpowiedzialności biznesu i zrównoważonego rozwoju.

Zgodnie z deklaracją Uczelni koncepcja kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość powstała w wyniku szerokich konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi, wśród których znalazły się instytucje publiczne i prywatne oraz szerokie spektrum podmiotów sektora finansowego, tj. biur rachunkowych i podatkowych, banków, urzędów pracy, firm ubezpieczeniowych oraz firm pośrednictwa finansowego. Czynny udział w tworzeniu programów studiów brali między innymi przedstawiciele takich jednostek jak: Bank PKO BP w Warszawie, Biuro rachunkowe DFK w Warszawie, Profesjonalni Księgowi Sp. z o. o. w Warszawie, Ledgers s.c. w Markach, Centrum Usług Wspólnych w Piasecznie, Agencja Rozwoju Mazowsza w Warszawie, Ministerstwo Finansów w Warszawie, Impexmetal S.A. w Warszawie). W tworzeniu koncepcji kształcenia wykorzystano również doświadczenia takich międzynarodowych instytucji, jak: Clark University, The European Federation of Schools FEDE, Rotterdam School of Management - Erasmus University, Johannes Kepler Universität, (Linz, Austria), European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA, Europejski Organ Nadzoru Ubezpieczeniowego).

W programie studiów nie przewidziano realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, uwzględniono natomiast ich wykorzystanie w procesie uczenia się zakładając dostęp studentów do platform e-learningowych oraz baz danych. Dostosowując koncepcję kształcenia do rygorów sanitarnych związanych z pandemią COVID-19 Uczelnia założyła elastyczność kształcenia poprzez oferowanie zajęć zarówno z bezpośrednim udziałem studentów i nauczycieli akademickich, jak i zajęć zdalnych o charakterze synchronicznym prowadzonych z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej. Taki model kształcenia, rozwijający również kształcenie zdalne, uwzględniony został zarówno w strategii rozwoju, jak i polityce jakości Uczelni.

Przedmiotem analizy były efekty uczenia się określone w programie studiów pierwszego stopnia realizowanym w ramach cyklu kształcenia rozpoczynającym się w roku akademickim 2020/2021.

Dla ocenianego kierunku studiów określono 19 efektów kierunkowych w zakresie wiedzy, 18 w zakresie umiejętności i 8 w zakresie kompetencji społecznych. Efekty uczenia się uwzględniają wszystkie charakterystyki uniwersalne pierwszego stopnia oraz charakterystyki drugiego stopnia typowe dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego i są zgodne z poziomem 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

W zakresie wiedzy efekty uczenia się przewidują w szczególności, że absolwent zna i rozumie w zaawansowanym stopniu pojęcia i kategorie związane z finansami i rachunkowością, relacje występujące pomiędzy podmiotami gospodarczymi i instytucjami, zna metody badania zjawisk finansowych oraz narzędzia analityczne służące do gromadzenia i analizy danych ekonomicznych i finansowych, ma zaawansowaną wiedzę o rachunkowości i jej systemach, zna przepisy regulujące gospodarkę finansową, zna standardy rachunkowości i sprawozdawczości finansowej, zna fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji i rozumie ich wpływ na systemy i instytucje finansowe, zna zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości. W zakresie

umiejętności efekty uczenia się przewidują w szczególności, że absolwent wykorzystując wiedzę z zakresu ekonomii i finansów potrafi dokonywać krytycznej analizy i interpretacji procesów gospodarczych i zjawisk finansowych, potrafi prognozować procesy gospodarcze i zjawiska finansowe, prawidłowo posługuje się systemami normatywnymi w celu rozwiązywania zadań z zakresu finansów i rachunkowości, potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów badawczych z zakresu finansów, potrafi wykorzystywać zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne do analizy sytuacji finansowej, potrafi uczestniczyć w debatach na tematy finansowe, potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie, potrafi planować i organizować pracę indywidualną i zespołową, ma umiejętności językowe zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 ESOKJ. Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych przewidują w szczególności, że absolwent jest gotów do samooceny własnych kompetencji, uznania wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego, jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodowej, do wypełniania zobowiązań społecznych, myślenia w sposób przedsiębiorczy.

W sylabusach zajęć określone zostały odnoszące do nich szczegółowe efekty uczenia się. Obejmują one od jednego do czterech efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Efekty szczegółowe są prawidłowo dostosowane do specyfiki zajęć. Dla każdego z nich wskazano odniesienia do odpowiednich kierunkowych efektów uczenia się, co zapewnia spójność całego systemu.

Kierunkowe efekty uczenia się oraz efekty określone dla poszczególnych zajęć są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse. Są one również zgodne z zakresem działalności naukowej Uczelni w tej dyscyplinie. Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia przyjętymi przez Uczelnię oraz profilem ogólnoakademickim przyjętym dla ocenianego kierunku studiów. Uwzględniają one w szczególności kompetencje badawcze a także umiejętność komunikowania się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej.

Kierunkowe efekty uczenia się oraz efekty dla poszczególnych zajęć zostały określone w sposób zrozumiały. Ich sformułowanie jest zgodne z terminologią i językiem przyjętym w ramach dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek studiów. Efekty te są możliwe do osiągnięcia przez studentów poprzez pełną realizację programu studiów. Sposób ujęcia efektów uczenia się pozwala na stworzenie systemu skutecznej weryfikacji oraz wyrażenia oceny stopnia ich osiągnięcia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na studiach I stopnia na kierunku finanse i rachunkowość profil ogólnoakademicki są zgodne ze strategią Uczelni, mieszczą się w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany. Są one powiązane z działalnością naukową prowadzoną w Uczelni w tej dyscyplinie oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego. Zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Efekty uczenia się przyjęte dla ocenianego kierunku studiów są zgodne z określoną dla niego koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną, do której został przyporządkowany. Efekty uczenia się odpowiadają ogólnoakademickiemu profilowi studiów. Zostały w sposób prawidłowy sformułowane w zakresach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych i uwzględniają wszystkie wymagane

charakterystyki. Są zgodne z 6 poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. Efekty uczenia się przyjęte dla poszczególnych zajęć opisują w sposób specyficzny i realistyczny wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów w procesie nauczania. Są odpowiednio powiązane z efektami kierunkowymi. Efekty uczenia się są zgodne z aktualnym stanem wiedzy właściwej dla dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek. Osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się pozwala na ukształtowanie kompetencji badawczych absolwentów a także umiejętności komunikowania się w języku obcym i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności naukowej. Kierunkowe i przyjęte dla poszczególnych zajęć efekty uczenia się są sformułowane w sposób zrozumiały, z zastosowaniem właściwej terminologii a stopień ich konkretyzacji pozwala na stworzenie skutecznego systemu weryfikacji ich osiągnięcia przez studentów i dokonania oceny.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Przedmiotem analizy jest program studiów obowiązujący od roku akademickiego 2020/2021 ustalony przez Senat Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi Uchwałą nr 24 z dnia 20 maja 2021 r. Należy wskazać, że obecnie na ocenianym kierunku prowadzone są jedynie studia niestacjonarne. Ocenie poddano jednak zarówno program studiów niestacjonarnych, jak i stacjonarnych.

Treści programowe ujęte są w kilku grupach zajęć. Zajęcia ogólnouczelniane obejmują w szczególności zagadnienia z zakresu technologii informacyjnych, przedsiębiorczości, elementów prawa, socjologii, psychologii, wiedzy o kulturze i sztuce oraz nauczania języka obcego. W programie studiów stacjonarnych ujęte jest również wychowanie fizyczne. Moduł zajęć podstawowych obejmuje zajęcia zawierające treści programowe z zakresu ekonomii, metod ilościowych, rachunkowości, prawa gospodarczego, finansów, analizy finansowej, controlingu, audytu, finansów publicznych, finansów przedsiębiorstw, bankowości, ubezpieczeń. Program studiów oferuje także możliwość wyboru zajęć zawierających bardziej szczegółowe treści z zakresu ubezpieczeń, rachunkowości, gospodarki finansowej przedsiębiorstw, systemów informatycznych w finansach i rachunkowości. Program studiów oferuje trzy specjalności odpowiadające dyscyplinie ekonomia i finanse z naciskiem na ten ostatni element. W ramach specjalności *finanse przedsiębiorstw* ujęte są treści programowe z zakresu finansowania inwestycji, badania zdolności kredytowej, sposobów i źródeł finansowania przedsiębiorstw, bankructwa przedsiębiorstw. Zajęcia na specjalności *rachunkowość i analiza finansowa* obejmują zagadnienia z zakresu ewidencji i sprawozdawczości finansowej, rachunkowości podatkowej, finansów behawioralnych, wspomaganie decyzji menedżerskich. Specjalność *bankowość i ryzyko finansowe* uwzględnia treści programowe dotyczące oceny projektów inwestycyjnych, ryzyka instrumentów finansowych i zarządzania ryzykiem, bankowości prywatnej, finansów banku. Obecnie

realizowane są specjalności: *finanse przedsiębiorstw* oraz *rachunkowość i analiza finansowa*. Treści te są zgodne z efektami uczenia się przyjętymi dla ocenianego kierunku studiów. Odpowiadają one aktualnemu stanowi wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie ekonomia i finanse, do której kierunek jest przyporządkowany. Są również zgodne z zakresem działalności naukowej Uczelni a w szczególności nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku. Treści programowe we wskazanym ujęciu są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów dla kierunku finanse i rachunkowość. Zapewniają one uzyskanie wszystkich przyjętych dla niego efektów uczenia się.

Studia na ocenianym kierunku trwają 3 lata (6 semestrów). Program studiów stacjonarnych obejmuje łącznie 4560 godzin (w tym 60 godz., 0 pkt ECTS, stanowią zajęcia z *wychowania fizycznego*), a studiów niestacjonarnych 4500, co przy założeniu, że 25 godzinom pracy studenta odpowiada 1 ECTS oznacza, że nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów wynosi 180. Przy określaniu nakładu pracy studenta uwzględniono takie elementy, jak: udział w zajęciach dydaktycznych, egzaminy i zaliczenia, udział w konsultacjach, pracę własną studenta, w tym przygotowanie zleconych opracowań, przeprowadzenie badań literaturowych, przeprowadzenie badań empirycznych, wykonanie projektu, przygotowanie się do zajęć dydaktycznych, przygotowanie się do egzaminu, kolokwium bądź zaliczenia. Elementy te zostały uwzględnione odpowiednio w odniesieniu do każdego z zajęć i ujęte w ich sylabusie. Na tej podstawie można stwierdzić, że nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć zostały oszacowane poprawnie i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się przyjętych dla ocenianego kierunku studiów.

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów wynosi łącznie na studiach stacjonarnych 2345 (2195 bez praktyk), a na niestacjonarnych 1427 (1277 bez praktyk). Należy przy tym wskazać, że w tym wymiarze godzin ujęty został czas poświęcony na zaliczenia i egzaminy, który dla obydwu form studiów wynosi 131 godzin. Do zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów przypisano odpowiednio 94 i 58 punktów ECTS (52% i 32% ich ogólnego wymiaru). W odniesieniu do studiów stacjonarnych liczba punktów ECTS jest tym samym zgodna z wymaganiami. Program studiów obejmuje 7 grup zajęć: zajęcia ogólnouczelniane w wymiarze 416 godzin (w tym *wychowanie fizyczne* 60 godz.) na studiach stacjonarnych (212 godz. na niestacjonarnych), zajęcia podstawowe i kierunkowe 1028 godz. (614 godz.), seminarium dyplomowe 76 godz. (76 godz.), zajęcia kierunkowe do wyboru 376 godz. (228 godz.), zajęcia specjalnościowe 299 godz. (179 godz.), praktyki dyplomowe 150 godz. dla obydwu form studiów. Takie liczby godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określone w programach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych łącznie oraz dla poszczególnych grup zajęć zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się przyjętych dla ocenianego kierunku studiów.

Zajęcia z przedmiotów ogólnouczelnianych, w tym nauka języka obcego, realizowane są w czterech pierwszych semestrach. Zajęcia z przedmiotów podstawowych i kierunkowych obowiązkowych realizowane są od semestru pierwszego do czwartego, a jedno w piątym. Zajęcia kierunkowe do wyboru rozłożone są w semestrach od trzeciego do szóstego. Zajęcia specjalnościowe przypadają na dwa ostatnie semestry. Praktyka dyplomowa odbywa się w semestrze piątym a seminarium dyplomowe w piątym i szóstym. Poszczególne zajęcia realizowane są we właściwym następstwie czasowym, co pozwala na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Na ocenianym kierunku studiów stosowany jest standardowy zestaw form zajęć. Należą do nich wykłady, konwersatoria, ćwiczenia, zajęcia projektowe, seminaria dyplomowe i praktyki. Na studiach niestacjonarnych, które są aktualnie na ocenianym kierunku jedyną ich formą na zajęcia w formie wykładów i konwersatoriów przypada 42% godzin, na ćwiczenia i laboratoria 39% a na projekty i praktyki 19%. Na studiach stacjonarnych proporcje wskazanych w harmonogramie form zajęć są zbliżone i wynoszą odpowiednio 43%, 42% i 15%. Większość zajęć odbywa się przy zastosowaniu dwóch form: wykładu/konwersatorium i ćwiczeń bądź ćwiczeń i zajęć projektowych, a dla części stosowane są łącznie te trzy formy. Taki dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach są właściwe dla studiów o profilu ogólnoakademickim. Pozwalają one na stosowanie w odpowiednim zakresie aktywizujących metod kształcenia i przygotowanie studentów do prowadzenia badań naukowych. Zapewniają tym samym osiągnięcie przez studentów przyjętych dla kierunku efektów uczenia się.

Program studiów stacjonarnych i niestacjonarnych uwzględnia zajęcia do wyboru, do których przypisano łącznie 93 punkty ECTS (tj. 52% ich łącznej liczby). Oznacza to spełnienie wymagań w tym zakresie. Do zajęć tych zaliczono niektóre zajęcia z modułów kształcenia ogólnouczelnianego, w tym język obcy, zajęcia kierunkowe do wyboru, zajęcia specjalnościowe, seminarium dyplomowe i praktykę dyplomową. Szerokie spektrum zajęć do wyboru pozwala studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia.

Zajęcia przygotowujące studentów do prowadzenia działalności naukowej odpowiadają dyscyplinie naukowej, do której jest przyporządkowany kierunek studiów i realizowane są w ramach grup zajęć podstawowych, kierunkowych, specjalnościowych, praktyk oraz seminarium dyplomowego. Są to przykładowo zajęcia z zakresu *analizy finansowej, rachunkowości budżetowej, warsztaty komputerowe z finansów przedsiębiorstw, wykład seminaryjno-metodologiczny, metodyki badań naukowych w finansach, metod ilościowych w zarządzaniu, rynków finansowych, finansów publicznych, finansów przedsiębiorstw, ubezpieczeń, metod badania zdolności kredytowej, finansowej oceny projektów inwestycyjnych*. W ramach tych zajęć studenci nabywają wiedzę i umiejętności w zakresie definiowania przedmiotu badań, formułowania problemu badawczego, ustalania struktury pytań badawczych, formułowania hipotez, gromadzenia i analizy danych statystycznych, oceny zjawisk, formułowania wniosków i rekomendacji. Do zajęć tych przypisano łącznie 103 punkty ECTS, co oznacza spełnienie wymagań określonych w przepisach.

Program studiów obejmuje zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języka obcego – angielskiego bądź niemieckiego do wyboru. Treści programowe z tych lektoratów uwzględniają zarówno tematy z zakresu gramatyki, zasad pisowni jak i słownictwa specjalistycznego powiązanego z kierunkiem finanse i rachunkowość. Studenci mogą również wybrać w ramach zajęć ogólnouczelnianych przedmioty wprowadzone we języku angielskim: *ethics, philosophy* oraz *cost accounting*.

W programie studiów ujęte zostały zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych w dwóch parach, z których student dokonuje wyboru jednych: *filozofia/etyka* (po 3 punkty ECTS), *wiedza o kulturze/wiedza o sztuce* (po 2 punkty ECTS). Uczelnia zalicza do zajęć z dziedziny nauk humanistycznych część treści programowych z lektoratów języków obcych. Pozwala to na stwierdzenie, że do tej grupy zajęć przyporządkowano liczbę punktów ECTS nie mniejszą niż jest to określone w wymaganiach prawych. Program studiów stacjonarnych i niestacjonarnych nie przewiduje wykorzystania w procesie nauczania metod i technik kształcenia na odległość.

W związku z wprowadzeniem w lutym 2021 r. przez Ministra Edukacji i Nauki czasowego ograniczenia funkcjonowania niektórych podmiotów szkolnictwa wyższego i nauki Uczelnia w semestrze letnim roku

akademickiego 2020/2021 przeszła na prowadzenie zajęć zdalnie na platformie MS Teams. Do realizacji zajęć w semestrze zimowym roku akademickiego 2021/2022 Uczelnia przystąpiła w oparciu o model hybrydowy. Przewidywał on na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych prowadzenie zajęć w formie wykładów w trybie zajęć synchronicznych na platformie MS Teams. Natomiast dla zajęć wymagających stosowania aktywnych metod nauczania (ćwiczenia, konwersatoria, warsztaty) przewidziana była ich realizacja w siedzibie Uczelni. Jednak w oparciu o rozporządzenie z 13 grudnia 2021 r. Ministra Edukacji i Nauki Rektor Społecznej Akademii Nauk podjął decyzję o całkowitym przejściu na nauczanie zdalne. Wskazany zakres wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość jest zgodny z ogólnie obowiązującymi przepisami. Kształcenie na odległość odbywało się zgodnie z planami zajęć przyjętymi na dany semestr.

Zajęcia na ocenianym kierunku prowadzone są z wykorzystaniem szerokiego zestawu metod kształcenia. Są one wskazane w sylabusach przygotowanych dla wszystkich zajęć. Wykłady łączą formę informacyjną lub problemową z wykorzystaniem elementów prezentacji multimedialnych oraz dyskusji. W ramach ćwiczeń prowadzone są dyskusje, rozwiązywane są zadania problemowe i obliczeniowe, analizowane są studia przypadku, dokonywane są prezentacje multimedialne, prowadzona jest praca w grupach, przeprowadzane są ćwiczenia z wykorzystaniem programów komputerowych, rozwiązywane są przykłady liczbowe. Na zajęciach związanych z przygotowaniem projektów dokonywane są prezentacje multimedialne, przedstawiane są studia przypadku, prowadzone są dyskusje oraz praca w grupach. Metody te są prawidłowo dostosowane do specyfiki poszczególnych zajęć i zapewniają osiągnięcie przez studentów przyjętych dla nich efektów uczenia się. Metody kształcenia stosowane do prowadzenia zajęć uwzględniają najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej w zakresie przekazu wiedzy i kształtowania umiejętności. Ich stosowanie jest odpowiednio powiązane z wykorzystaniem właściwie dobranych środków i narzędzi dydaktycznych wspomagających osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Powszechnie do prowadzenia wykładów, konwersatoriów, ćwiczeń i zajęć projektowych stosowane są projektory multimedialne. Część zajęć odbywa się w laboratoriach komputerowych. Na przykład na zajęciach z *metod ilościowych w zarządzaniu finansami* przeprowadzane są operacje z wykorzystaniem programów komputerowych Solver i GRETL. Na zajęciach z *komputerowego wspomaganie rachunkowości* studenci rozwiązują przykłady liczbowe oraz opracowują raporty w MS Excel. Zajęcia z *finansów przedsiębiorstw* oraz *rachunkowości* obejmują rozwiązywanie zadań praktycznych z zastosowaniem programu finansowo-księgowego Comarch Optima i Płatnik.

W okresie ograniczenia od marca 2020 r. zajęć prowadzonych w Uczelni w związku z pandemią Covid-19 nastąpiło przejście na ich realizację w formie hybrydowej bądź w pełni zdalnej. Stosowanie jednej z tych form zależało od obowiązujących w danym okresie przepisów związanych z pandemią. Zajęcia w formie hybrydowej polegały na prowadzeniu wykładów za pomocą metod i technik kształcenia na odległość a ćwiczeń w siedzibie Uczelni. Opcja taka została uwzględniona w sylabusach zajęć. Przewidują one odpowiednią ilość czasu na wykład klasyczny oraz interakcję ze studentami - dyskusję, pytania i odpowiedzi, informacje. Natomiast do prowadzenia ćwiczeń i zajęć projektowych przewidziano dwie opcje: zajęcia prowadzone z bezpośrednim udziałem studentów i nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia w siedzibie Uczelni z bezpośrednią transmisją zajęć na platformie MS Teams dla osób, które nie mogą w nich uczestniczyć ze względów zdrowotnych oraz w drugim wariantcie zajęcia prowadzone zdalnie z wykorzystaniem platformy MS Teams w trybie nauczania synchronicznego. Prowadzenie zajęć na platformie MS Teams pozwala na wykorzystywanie jej funkcjonalności do przekazywania wiedzy, aktywizacji studentów w celu jej weryfikacji i kształtowania umiejętności oraz weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia przyjętych dla danych zajęć.

Metody kształcenia stosowane na ocenianym kierunku studiów w dużym stopniu stymulują studentów do samodzielnej nauki. Związane jest to z tym, że 49% nakładu czasu pracy studenta niezbędnego do osiągnięcia efektów uczenia się na studiach stacjonarnych i 68% na studiach niestacjonarnych przewidziane jest na pracę własną. Oznacza to, że studenci zwłaszcza w tym drugim przypadku muszą w szerokim zakresie opierać się na studiach literatury, samodzielnym gromadzeniu i przetwarzaniu informacji. Są oni stymulowani do aktywności zarówno w ramach pracy własnej przez zlecenie przygotowania rozwiązań zadań, projektów, opracowania referatów, analiz studiów przypadku, jak i na zajęciach przez udział w dyskusji, zlecenie zadań indywidualnych i grupowych, przedstawienie prezentacji.

W procesie kształcenia stosowane są metody umożliwiające przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny, do której kierunku jest przyporządkowany. Są to w szczególności metody analizy danych, analizy i interpretacji tekstów, studiów literaturowych, rozwiązywania zadań problemowych, analizy przypadków, opracowywania i prezentacji referatów problemowych, techniki pozyskiwania źródeł informacji. Stosowanie tych metod wspierane jest odpowiednio dobranym zestawem narzędzi informacyjno-komunikacyjnych wykorzystywanych zarówno w ramach pracy własnej studentów, jak i na zajęciach prowadzonych na Uczelni.

Przykładem zajęć służących przygotowaniu studentów do prowadzenia działalności naukowej jest *wykład seminaryjno-metodologiczny*. Jego celem jest wdrożenie studentów do wykorzystania dostępnych źródeł wtórnych i pierwotnych do przygotowania opracowań określonych problemów badawczych, przygotowanie do doboru i stosowania metod badawczych i narzędzi do opisu, analizy i oceny zjawisk i procesów, zapoznanie studentów ze standardowymi metodami statystycznymi i narzędziami informatycznymi gromadzenia, analizy i prezentacji danych ekonomicznych.

Do prowadzenia zajęć z języka obcego stosowane są metody audio-wizualne, audio-lingualne, komunikatywno-pragmatyczne i eklektyczne, praca indywidualna i w grupach, praca ze słownikiem, rozumienie znaczenia słów poprzez objaśnianie w języku obcym, rozumienie znaczenia słów poprzez wyjaśnienie kontekstowe, samodzielne korzystanie z podręczników gramatycznych, słuchanie segmentujące, rozumienie ogólnego sensu tekstu słuchanego i czytanego, wyszukiwanie konkretnych informacji w tekście słuchanym i czytanim. Ten szeroki i odpowiednio dobrany zestaw metod dydaktycznych umożliwia studentom ocenianego kierunku uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2.

Możliwość dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów oraz realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia jest przewidziana w Regulaminie studiów. Indywidualny plan studiów przewidziany jest dla studentów, którzy osiągają bardzo dobre wyniki w nauce bądź zostali przyjęci na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się. Polega on na zmianie kolejności realizacji wybranych zajęć określonych w planie studiów. W odniesieniu do pierwszej ze wskazanych grup studentów nie jest przewidziane powoływanie opiekuna bądź wprowadzanie innych elementów do programu studiów. Drugą formą indywidualizacji jest Indywidualna Organizacja Studiów. Polega ona na możliwości zwolnienia z uczestnictwa we wszystkich bądź niektórych zajęciach. Warunki zaliczenia zajęć przez studenta uzyskującego zgodę na IOS określa osoba prowadząca zajęcia. Regulamin nie określa beneficjentów takich rozwiązań, poza osobami z niepełnosprawnością. Studenci z niepełnosprawnością mogą wystąpić do Dziekana o przyznanie im prawa do Indywidualnej Organizacji Studiów. Studenci korzystający z IOS ustalają z prowadzącymi zajęcia sposób uczestnictwa w nich oraz formy ich zaliczenia i realizacji innych obowiązków związanych z danymi zajęciami. Stosowane metody dydaktyczne umożliwiają dostosowanie ich do potrzeb studentów z niepełnosprawnością poprzez np. przygotowanie odpowiednich materiałów

dydaktycznych uwzględniających również kształcenie zdalne oraz pracę indywidualną, dostosowanie tempa zajęć do możliwości studenta. Indywidualna Organizacja Studiów zapewnia realizację wszystkich efektów uczenia się zarówno w przypadku zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studentów, jak i dzięki odpowiednim funkcjonalnościom platformy MS Teams w odniesieniu do zajęć prowadzonych w formie zdalnej.

Obecnie na ocenianym kierunku nie ma studentów korzystających z możliwości studiowania według indywidualnego planu studiów i indywidualnej organizacji studiów.

Jak wskazano powyżej program studiów nie przewiduje wykorzystywania metod i technik kształcenia na odległość. Ich wymuszone zastosowanie w okresie pandemii odnosiło się w szczególności do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Należy jednak wskazać, że technologia komunikacji elektronicznej oparta na usłudze internetowej MS Teams stosującej platformę Microsoft 365, umożliwia wykorzystanie analogicznych metod jak w kształceniu z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów. Pomocniczo (do przekazywania materiałów dydaktycznych) wykorzystywana jest także platforma Blackboard Learn, która zawiera szereg narzędzi ułatwiających komunikację i efektywną organizację pracy własnej.

Program studiów na kierunku finanse i rachunkowość o profilu ogólnoakademickim przewiduje obowiązkowe praktyki dyplomowe. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk obejmują 2 efekty w obszarze wiedzy, 4 efekty w obszarze umiejętności oraz 3 efekty w obszarze kompetencji społecznych. Wpisują się one w efekty przypisane do pozostałych zajęć, np. oba efekty w obszarze wiedzy (P_W01 Student zna specyfikę funkcjonowania sektora gospodarczego właściwą dla podmiotu, w którym odbywana jest praktyka; P_W02 Student zna podstawy funkcjonowania danej organizacji: jej formę prawną, strukturę organizacyjną, podział kompetencji oraz wykorzystywane procedury) wpisują się w K_W04 (Zna w zaawansowanym stopniu i rozumie relacje między podmiotami gospodarczymi i instytucjami finansowymi na tle innych podmiotów tworzących ich otoczenie w skali krajowej i międzynarodowej), P_U01 (Student potrafi obserwować oraz czynnie brać udział w codziennych pracach wykonywanych przez specjalistów z zakresu finansów i rachunkowości; potrafi zastosować w praktyce uzyskaną wiedzę teoretyczną oraz wdrożyć zdobyte umiejętności w praktyce) i P_U02 (Student potrafi pozyskiwać z właściwych źródeł i analizować informacje, dane oraz materiały do realizacji swoich zadań i opracowania pracy dyplomowej, formułować na ich podstawie wnioski, oceniać ich przydatność) wpisują się w K_U01 (Potrafi dokonać obserwacji, krytycznej analizy i interpretacji procesów gospodarczych i zjawisk finansowych), a P_K01 (Student jest odpowiedzialny za podjęte działania, tak indywidualne, jak i grupowe; jest otwarty na poglądy innych; postrzega wzajemne relacje między praktykantem a pozostałymi pracownikami) i P_K03 (Student ma świadomość wagi zachowania w sposób profesjonalny) są zgodne z K_K06 (Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych dla utrzymania i rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych, ma przekonanie o potrzebie podejmowania działań w przygotowaniu projektów społecznych, uwzględniając aspekty finansowe, ekonomiczne).

Treści programowe dla praktyk dyplomowych obejmują zapoznanie się z podstawową charakterystyką organizacji, w której odbywają się praktyki oraz specyfiki jej sektora; zapoznanie się z zakresem działań organizacji i jej systemem zarządzania; zapoznanie się ze strukturą organizacyjną oraz zakresem czynności poszczególnych jednostek organizacyjnych, w szczególności pionu finansowo – księgowego; zapoznanie się ze stroną finansową oraz z przepisami prawnymi obowiązującymi przy podejmowaniu działań i decyzji w organizacji, w której student odbywa praktykę; zapoznanie się z zasadami polityki kadrowej, poziomem i strukturą zatrudnienia, systemem wynagradzania i doskonaleniem kwalifikacji zawodowych; zapoznanie się z działaniami związanymi z funkcjonowaniem służb finansowo – księgowych organizacji; czynny udział w życiu organizacji; realizację przez studenta zadań wyznaczonych przez

opiekuna praktyk w instytucji, w której student odbywa praktykę zawodową, przy czym szczegółowe zadania są zależne od charakteru działalności instytucji i powinny polegać na włączeniu studenta w organizację różnego typu działań, aby mógł wykorzystać nabytą wiedzę i nabyć przygotowanie zawodowe; zbieranie materiałów do pracy dyplomowej.

Praktyki obejmują 150 godzin, którym przyporządkowane jest 6 punktów ECTS, co jest zgodne z obowiązującymi zasadami. Praktyki umiejscowiono na III roku, w 5. semestrze studiów.

Zarówno wymienione treści programowe, wymiar praktyk i przyporządkowana im liczba ECTS, jak i umiejscowienie praktyk w planie studiów w pełni umożliwiają osiągnięcie przez studentów zaplanowanych efektów uczenia się.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się zawarte są w karcie zajęć i obejmują przygotowanie dokumentacji praktyk, ocenę z wywiązywania się z obowiązków podczas praktyki i rozmowę weryfikacyjną. W przypadku praktyk odbywanych częściowo lub w pełni z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość weryfikacja przebiega w sposób analogiczny z tą jedną różnicą, iż dokumenty przekazywane są drogą elektroniczną, a rozmowy odbywają się z wykorzystaniem MS Teams.

Dokumentacja praktyk obejmuje prowadzenie dziennika praktyk, w którym znajduje się rubryka przeznaczona na zamieszczenie opinii opiekuna praktyk z ramienia organizacji przyjmującej studenta, wykaz zakładanych efektów uczenia się oraz tabela realizacji praktyk zawodowych wraz z weryfikacją efektów uczenia się, w której znajdują się trzy kolumny: dzień, wykonywane w tym dniu czynności i osiągnięte w ich trakcie efekty, przy czym tę część wypełnia student. Kolejną część dokumentacji to potwierdzenie osiągnięcia efektów uczenia się dla praktyk zawodowych dokonywana przez uprawnionego przedstawiciela organizacji przyjmującej. W tej części opiekun praktyk z ramienia organizacji ocenia w skali od 1 do 5 następujące aspekty pracy studenta: wykorzystanie posiadanej wiedzy w praktyce oraz przygotowanie merytoryczne do praktyki, systematyczność, organizacja pracy, samodzielność, terminowość wykonywania zadań, zaangażowanie/gotowość do realizacji powierzonych zadań, kreatywność, umiejętność pracy w zespole, skłonność do poszukiwania kompromisów w zakresie zakładanych celów i komunikatywność. Kolejną część dokumentacji, wypełnianą przez opiekuna praktyk z ramienia Uczelni na podstawie przedstawionej przez studenta dokumentacji przebiegu praktyk zawodowych, potwierdzonej przez opiekuna praktyk z ramienia organizacji, to ocena „realizacji” efektów uczenia się w skali 1-5 oraz ocena końcowa z praktyki dyplomowej. Zgodnie z Regulaminem praktyk ocena dokonywana jest w trakcie rozmowy weryfikacyjnej przeprowadzonej ze studentem przez opiekuna praktyk z ramienia Uczelni. Tak dobrana metoda weryfikacji i oceny osiągania przez studentów efektów uczenia się umożliwia sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów. Ocena ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego zakładanego efektu. Praktyki zaliczane są na ocenę, a kryteria oceny dla każdego z zaplanowanych efektów uczenia się opisane są w kartach zajęć.

Opiekun praktyk z ramienia Uczelni powoływany przez Rektora, a wskazany przez Dziekana, ma odpowiednie kwalifikacje, w tym doświadczenie zawodowe - brak jednak wskazań, o jakie kwalifikacje i doświadczenie chodzi. Rekomenduje się uzupełnienie dokumentacji o doprecyzowanie, jakie kwalifikacje i kompetencje powinien mieć opiekun praktyk z ramienia Uczelni.

Do zadań opiekuna praktyk należy akceptowanie miejsc praktyk w oparciu o przyjęte na Uczelni kryteria, przygotowanie sylabusu wraz z wykazem efektów uczenia się przewidzianych do realizacji w ramach praktyk zawodowych, zatwierdzanie programu praktyk i koordynowanie procesu ich realizacji, monitorowanie i hospitowanie praktyk, ocena stopnia osiągnięcia efektów uczenia się oraz zaliczanie odbycia praktyk i dokonanie stosownego wpisu do systemu.

Opiekun praktyk ze strony organizacji przyjmującej powinien mieć kompetencje zawodowe, ukończone studia wyższe i co najmniej 3-letnią praktykę działalności zawodowej związanej z finansami. Powinien

on zapoznać się z efektami uczenia się określonymi w karcie zajęć praktyki dyplomowej. Do jego zadań należy: omówienie ze studentem treści określonych w karcie zajęć w powiązaniu z profilem prac planowanych w danej organizacji, ustalenie zakresu udziału studenta w realizacji konkretnych zadań określonych w programie praktyk, ze wskazaniem metodyki ich realizacji i oczekiwań wynikających z udziału studenta, udostępnienie niezbędnych materiałów i środków do wykonywania postawionych zadań, konsultowanie na bieżąco wykonywanych przez studenta zadań z uwzględnieniem uwarunkowań prawnych oraz odpowiedzialności zawodowej, wspomaganie działań mogących przyczynić się do tworzenia dobrej atmosfery w relacji student – kadra zarządzająca i wykonawcza danej organizacji, potwierdzanie w oświadczeniu w dzienniku praktyk wykonania określonych zadań przez studenta ze wskazaniem na ich powiązania z ustalonymi dla praktyk efektami uczenia się i udokumentowanie w ten sposób uzyskania każdego z założonych efektów uczenia się. Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk umożliwiają prawidłową realizację praktyk.

Praktyki dyplomowe odbywają się w miejscach spełniających kryteria określone przez Uczelnię. Organizacjami, które stanowią bazę praktyk dyplomowych SAN mogą być organizacje, w których student może osiągnąć efekty uczenia się określone dla praktyk dyplomowych kierunku finanse i rachunkowość. Są to między innymi małe, średnie i duże przedsiębiorstwa produkcyjne, handlowe i usługowe, organizacje o charakterze korporacyjnym, instytucje społeczne, jak również departamenty finansów organów administracji państwowej i samorządowej, instytucje finansowe, banki, biura rachunkowe, instytucje, firmy sektora ubezpieczeń, giełdy, organizacje społeczne. Praktyki mogą odbywać się również w organizacjach, które nie znajdują się w bazie praktyk SAN, ale zostały zaproponowane przez studenta. Podlegają one wówczas weryfikacji na podstawie kryteriów stosowanych przez SAN dokonywanej przez opiekuna praktyk z ramienia Uczelni. Uczelnia przedstawiła wykaz 24 miejsc, w których odbywały się praktyki dyplomowe w roku akademickim 2020/2021. Są one zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

Kwestia praktyk dyplomowych odbywanych w warunkach pandemii poruszana była na posiedzeniu Rady Programowej w maju 2020 r. Mimo istniejących ograniczeń realizacja programu praktyk nie natrafiła na istotne problemy zagrażające osiągnięciu efektów uczenia się. W pierwszym okresie po wprowadzeniu ograniczeń związanych z epidemią Covid-19 pojawiła się niepewność dotycząca kontynuowania działalności przez poszczególne podmioty gospodarcze. Podjęto wówczas działania wyjaśniające, wzmocniono komunikację między podmiotami współpracującymi z Uczelnią a opiekunem praktyk kierunku finanse i rachunkowość. Przeprowadzono też wideokonferencję z współpracującymi podmiotami, w celu wymiany opinii o możliwościach współpracy w nowych warunkach, w czasie której uzyskano zapewnienie kontynuacji działalności i możliwości realizacji praktyk. Rozszerzono też kontakt ze studentami, wdrażając komunikację poprzez platformę MS Teams. Potrzeba ta pojawiła się zwłaszcza wśród tych studentów, którzy chcieli skorzystać z możliwości samodzielnego wyboru organizacji, w której chcieli odbywać praktykę.

Dostosowanie się do nowych warunków zarówno studentów jak i organizacji, w których realizowano praktyki, nastąpiło sprawnie i bez istotnych zakłóceń, realizacja i ocena praktyk przebiegała bez większych problemów. Dzięki zastosowanym narzędziom realizacja praktyk przebiegła prawidłowo, umożliwiając osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o Regulamin studenckich praktyk dyplomowych na kierunku finanse i rachunkowość – studia pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim, formalnie przyjęty i zatwierdzony Uchwałą Senatu nr 14 Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi z dnia 19 września 2020 r. Wskazuje on jednoznacznie, że opiekę nad studentami odbywającymi praktyki dyplomowe sprawuje z ramienia Uczelni opiekun praktyk dyplomowych wskazany przez Dziekana, a z ramienia organizacji (przedsiębiorstwa, instytucji, firmy)

przyjmującej na praktyki – opiekun praktyk dyplomowych wskazany przez władze tej organizacji, zaakceptowany przez Uczelnię w wyniku wcześniej przeprowadzonej weryfikacji i oceny kompetencji zawodowych. Funkcję opiekuna powinien pełnić pracownik mający ukończone studia wyższe i co najmniej 3-letnią praktykę w działalności związanej z finansami. Powinien on zapoznać się z efektami uczenia się określonymi w sylabusie praktyki dyplomowej, udostępnionym przez Uczelnię, omówić ze studentami treści określone w karcie zajęć dla praktyk dyplomowych w powiązaniu z profilem prac realizowanych lub planowanych w danej organizacji, ustalić zakres udziału studenta w realizacji konkretnych zadań określonych w programie praktyk, wskazując przy tym metodykę ich realizacji i oczekiwania wynikające z udziału studenta, udostępnić niezbędne materiały i środki do wykonania postawionych zadań, konsultować na bieżąco wykonywane przez studenta zadania, mając na uwadze uwarunkowania prawne oraz odpowiedzialność zawodową, wspomagać działania mogące przyczynić się do tworzenia dobrej atmosfery w relacji student – kadra zarządzająca i wykonawcza danej organizacji oraz potwierdzać w dokumentacji praktyk wykonanie przez studenta określonych zadań, wskazując na ich powiązania z ustalonymi dla praktyk efektami uczenia się, dokumentując w ten sposób uzyskanie każdego z założonych efektów uczenia się.

Obowiązki opiekuna praktyk dyplomowych z ramienia Uczelni określone są w Procedurze P-11 i obejmują akceptowanie miejsc praktyk w oparciu o przyjęte na Uczelni kryteria, przygotowanie sylabusu wraz z wykazem efektów uczenia się przewidzianych do realizacji w ramach praktyk zawodowych, zatwierdzanie programu praktyk i koordynowanie procesu ich realizacji, monitorowanie realizacji praktyk (np. poprzez hospitacje), ocena stopnia osiągnięcia efektów uczenia się oraz zaliczanie odbycia praktyk i dokonanie stosownego wpisu.

Miejsca odbywania praktyk dyplomowych podlegają weryfikacji prowadzonej przez Uczelnię. Uczelnia zapewnia miejsca praktyk dla studentów, a w przypadku samodzielnego wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyki, osoba sprawująca nadzór nad praktykami zatwierdza to miejsce w oparciu o ocenę merytoryczną w formie kwestionariusza, stanowiącego załącznik do Regulaminu, zatytułowanego *Kryteria wyboru instytucji/organizacji do realizacji praktyk dyplomowych*. Analizie i ocenie punktowej podlegają następujące kryteria: profil działalności – jest to kryterium warunkujące wypełnienie dalszej części ankiety (za przedsiębiorstwo posiadające dział księgowości, którego sprawozdanie finansowe podlega badaniu, urząd skarbowy, bank, ubezpieczyciela, firmę doradczą, świadczącą usługi finansowe, instytucję z sektora finansów publicznych – po 3 punkty; za przedsiębiorstwo posiadające dział księgowości, którego sprawozdanie nie podlega badaniu – 2 punkty; za biuro rachunkowe, obsługujące jednostki o uproszczonej ewidencji kosztów i przychodów – 1 punkt), wykształcenie pracowników realizujących zajęcia i praktyki (za wyższe kierunkowe + kursy zawodowe – 3 pkt., za wyższe kierunkowe – 2 pkt., za wyższe – 1 pkt.), skala prowadzonej działalności (krajowa – 3 pkt., regionalna – 2 pkt., lokalna – 1 pkt.), struktura organizacyjna (rozbudowana – 3 pkt., płaska – 2 pkt., brak – 1 pkt.), posiadanie oprogramowania i zaplecza technicznego (specjalistyczne – 3 pkt., podstawowe – 2 pkt., brak – 1 pkt.), charakter i zakres świadczeń umożliwiający realizację celów kształcenia (w pełni, na jednym stanowisku – 2 pkt., wybranych na różnych stanowiskach – 1 pkt.), doświadczenie w pracy ze studentami (bardzo duże – 2 pkt., przynajmniej 1 raz – 1 pkt., brak – 0 pkt.). Warunkiem kwalifikowania na praktykę jest zgłoszenie się studenta do opiekuna z ramienia Uczelni w celu odebrania Regulaminu i innych niezbędnych dokumentów, a następnie do dyrekcji podmiotu przyjmującego w celu ustalenia dokładnego zakresu i organizacji praktyk dyplomowych.

Warunkiem wstępnym merytorycznym podanym w karcie zajęć jest znajomość zagadnień z wybranych przedmiotów kierunkowych i specjalnościowych, umiejętność prowadzenia analizy problemu badawczego o charakterze praktycznym, a w obszarze kompetencji społecznych – gotowość do krytycznej oceny informacji, wiedzy, źródeł danych.

Procedura P_11 zawiera zapis (punkt 4.2) stwierdzający, że równoważne z odbyciem praktyk może zostać potraktowana praca zawodowa studenta na warunkach określonych w Regulaminie praktyk,

jednak Regulamin nie zawiera żadnych zapisów odnoszących się do uznawania pracy jako podstawy zaliczenia praktyk. Praktycznie, aby uzyskać zaliczenie praktyk w miejscu pracy, należy wypełnić wszystkie obowiązki jak w przypadku podejmowania praktyk w każdym innym miejscu.

Praktyki dyplomowe w 20% podlegają – zgodnie z procedurą P_11 – hospitacjom. Arkusz hospitacji zawiera podstawowe informacje, jak dane studenta, miejsce odbywania praktyk i imię i nazwisko hospitującego oraz odpowiedzi na 7 pytań zamkniętych dotyczących organizacji praktyk (odpowieź tak/nie) i 6 pytań oceniających praktykę od strony merytorycznej w skali od 1 do 5. Arkusz zawiera dodatkowo miejsce na uwagi opiekuna praktyk z ramienia Uczelni, jak i miejsce na uwagi opiekuna praktyk z ramienia organizacji. Uczelnia nie przedstawiła jednak informacji na temat przeprowadzonych hospitacji, ich wyników, ani też sprawozdania z praktyk za ostatni zamknięty rok akademicki.

Zasady utrzymywania komunikacji między opiekunem praktyk z ramienia Uczelni a opiekunami praktyk z organizacji przyjmujących na praktyki nie są określone, ale w okresie pandemii Covid-19 zostały zintensyfikowane, a sama komunikacja przebiegała z wykorzystaniem narzędzi pracy zdalnej. Program praktyk, przypisane im efekty uczenia się, a również ich organizacja i sposób realizacji zadań przez opiekunów praktyk są przedmiotem oceny dokonywanej przez władze Uczelni i Komisję Programową. W maju 2020 oceniono wpływ pandemii na realizację praktyk, zasadność doboru miejsc i ograniczenia związane z wystąpieniem pandemii Covid-19. Efektem przeglądu było sformułowanie zalecenia – zasady wstępnej weryfikacji przez opiekuna z ramienia Uczelni dokumentacji opracowanej w trakcie realizacji praktyk z wykorzystaniem platformy Ms Teams. Ponownie poddano ocenie praktyki dyplomowe w kolejnym roku.

Oceny praktyk dokonują także studenci w ramach badań ankietowych dotyczących oceny jakości zajęć. Organizację roku akademickiego ustala Rektor w drodze zarządzenia i podaje do wiadomości studentów najpóźniej do 30 kwietnia roku poprzedzającego kolejny rok akademicki. Organizacja roku akademickiego 2021/2022 wprowadza okres zajęć dydaktycznych od 11.10.2021 do 6.02.2022 r., 14-dniową sesję egzaminacyjną oraz 7-dniową sesję poprawkową. Zajęcia dydaktyczne w semestrze letnim trwają od 1.03 do 21.06.2022 r., sesja egzaminacyjna 12 dni, a sesja poprawkowa we wrześniu 18 dni.

Dostęp do planów zajęć jest utrudniony. Wynika to z zakodowanego dostępu do tych planów na stronie internetowej Uczelni oraz braku ich przekazania w materiałach przed wizytacją. Plany udostępnione w trakcie wizytacji budziły zastrzeżenia formalne (brak właściwej nazwy Uczelni, brak określenia okresu, którego dotyczyły), ale nie obejmowały także na studiach niestacjonarnych nauczania języka obcego. Według informacji przekazanych przez studentów nauka języka obcego prowadzona jest za pomocą platformy e-learningowej, bez udziału nauczyciela akademickiego, chociaż nie uwzględniono tego w dokumentacji przekazanej przez Uczelnię. Sylabus nie przewiduje takiej formy prowadzenia zajęć. Rekomenduje się podjęcie działań, które doprowadzą do wyeliminowania tych uchybień.

Zajęcia na studiach stacjonarnych prowadzone są od poniedziałku do piątku w godzinach na ogół od 8.00 do 18.00. Zajęcia odbywają się z reguły w blokach 2 godzin lekcyjnych z 15-minutową przerwą pomiędzy nimi. Zajęcia na studiach niestacjonarnych odbywają się w ramach 8 zjazdów w każdym semestrze organizowanych co dwa tygodnie. Dodatkowe zjazdy przewidziane są na organizację egzaminów. Zajęcia odbywają się z różnym obciążeniem od godz. 8.00 do 20.15. Zajęcia z danego przedmiotu ujęte są w blokach nieprzekraczających czterech godzin lekcyjnych. Pomiędzy poszczególnymi blokami przewidziana jest 15-minutowa przerwa. W trakcie dnia zaplanowana jest także jedna przerwa 30-minutowa. Takie rozplanowanie zajęć w semestrze i w trakcie dnia jest właściwe. Umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział studentów w zajęciach i samodzielne uczenie się, w tym przygotowanie do zaliczeń i egzaminów końcowych. Organizacja

procesu nauczania przeznacza odpowiedni czas na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się oraz przekazanie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Przyjęte na ocenianym kierunku studiów treści programowe są zgodne z efektami uczenia się określonymi dla kierunku i poszczególnych zajęć. Uwzględniają aktualny stan wiedzy i jej praktycznych zastosowań w dyscyplinie ekonomia i finanse, do której został przyporządkowany kierunek.

Łączny nakład pracy studenta wyrażony w punktach ECTS jest zgodny z przepisami a struktura punktów przypisanych do grup zajęć i zajęć jest właściwa z punktu widzenia możliwości osiągnięcia założonych efektów uczenia się. Liczba godzin zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli i studentów dla ujętych w planie studiów grup zajęć pozwala na osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Przyporządkowana do nich liczba punktów ECTS jest zgodna z wymaganiami. Sekwencja realizacji zajęć jest prawidłowa w aspekcie powiązania wiedzy i umiejętności przekazywanych w ich ramach. Proporcje godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach są prawidłowe z punktu widzenia możliwości osiągnięcia założonych efektów uczenia się. Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru spełnia wymagania określone w przepisach. Spełniony jest określony w przepisach wymóg przyporządkowania co najmniej połowy punktów ECTS do zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie, do której przyporządkowany jest kierunek. Program studiów uwzględnia naukę języka obcego.

Program studiów nie przewiduje stosowania metod i technik kształcenia na odległość, jednak w okresie obowiązywania przepisów dotyczących ograniczenia funkcjonowania szkół wyższych w związku z pandemią nastąpiło przejście dla wszystkich zajęć na nauczanie w trybie on-line. Program obejmuje zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych z liczbą punktów zgodną z wymaganiami w tym zakresie.

Do realizacji zajęć stosowany jest szeroki zestaw metod nauczania, prawidłowo dostosowanych do poszczególnych zajęć. Wykorzystywane są nowoczesne metody i wspomagające je narzędzia pozwalające na osiągnięcie przez studentów wszystkich przyjętych dla poszczególnych zajęć i całych studiów efektów uczenia się. Metody kształcenia pozwalają na przygotowanie studentów do działalności naukowej. Metody nauczania języka obcego pozwalają na nabycie przez studentów kompetencji językowych w zakresie posługiwania się fachowym językiem obcym na poziomie B2. W Uczelni wprowadzono rozwiązania umożliwiające dostosowanie procesu nauczania do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych, w tym osób z niepełnosprawnościami.

Program studiów przewiduje obowiązkowe praktyki dyplomowe. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk dyplomowych zgodne są z efektami przypisanymi do pozostałych zajęć. Treści programowe, wymiar praktyk, przyporządkowana im liczba punktów ECTS, a również umiejscowienie praktyk w planie studiów umożliwiają osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Metody weryfikacji i oceny dobrane trafnie, ocena efektów kompleksowa. Infrastruktura i wyposażenie miejsc praktyk zgodne z potrzebami procesu uczenia się, umożliwia prawidłową realizację praktyk. Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o jasne i formalnie przyjęte zasady. Program praktyk i ich realizacja podlegają okresowym przeglądom, których wyniki służą doskonaleniu i zapewnieniu wysokiej jakości kształcenia.

Organizacja roku akademickiego oraz rozplanowanie zajęć w ramach semestru umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział studentów w zajęciach i samodzielne uczenie się oraz

uwzględnia niezbędny czas na sprawdzanie i ocenę osiągnięcia efektów uczenia się. Stwierdzono pewne uchybienia odnoszące się do planów zajęć.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na studia określone są w uchwałach Senatu Uczelni podejmowanych w maju roku poprzedzającego rok akademicki, którego dotyczą. Uchwała rekrutacyjna określająca warunki i tryb rekrutacji na rok 2021/2022 przewiduje, że o przyjęcie na studia mogą ubiegać się osoby posiadające świadectwo dojrzałości bądź dokument równoważny. Uchwała precyzuje szczegółowo formalne wymagania dotyczące osób, które uzyskały świadectwo dojrzałości za granicą oraz cudzoziemców zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami. Przy przyjmowaniu kandydatów na studia na kierunek finanse i rachunkowość brane są pod uwagę wyniki egzaminów maturalnych z matematyki i języka obcego nowożytnego. O przyjęciu na studia decyduje liczba uzyskanych punktów kwalifikacyjnych obliczanych na podstawie ocen ze wskazanych przedmiotów. Rekrutacja prowadzona jest przez komisje powoływane przez Rektora. Laureaci i finaliści olimpiad szczebla ogólnopolskiego przyjmowani są na studia z pominięciem postępowania rekrutacyjnego. Tak określone warunki przyjmowania kandydatów na studia są przejrzyste i umożliwiają w dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Są one bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na ocenianym kierunku. Uchwała rekrutacyjna nie zawiera informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.

Uchwała rekrutacyjna przewiduje możliwość przyjęcia na studia kandydata w drodze potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Szczegółowe zasady i procedury w tym zakresie określone są w Regulaminie potwierdzania efektów uczenia się przyjętym przez Senat Uczelni. Zawarte w nim regulacje są zgodne z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Przewidują one w szczególności identyfikację efektów uczenia się na podstawie doświadczenia zawodowego kandydata, odbytych kursów i staży. W wyniku potwierdzenia efektów uczenia się kandydat nie może mieć zaliczone więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do zajęć objętych programem studiów. Liczba studentów przyjętych w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się nie może być większa niż 20% ogólnej liczby studentów na danym kierunku studiów. Regulacje uczelniane określają procedury i podmioty odpowiedzialne za potwierdzanie efektów uczenia się. Na ocenionym kierunku nie było przyjęć kandydatów na studia w oparciu o te procedury.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej określone zostały w Regulaminie studiów oraz wydanej na jego podstawie uchwale Senatu

w sprawie przenoszenia i uznawania efektów uczenia się. Regulacje te dają studentom możliwość przepisywania ocen z zajęć zaliczonych w innej uczelni lub na innym kierunku studiów oraz przypisanych tym zajęciom punktów ECTS. Decyzję o uznaniu efektów uczenia się podejmuje na udokumentowany wniosek studenta Dziekan, który może kierować się w tym zakresie opinią nauczyciela akademickiego prowadzącego dane zajęcia. Warunki i procedury identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w odniesieniu do określonych w programie studiów prowadzonym w Uczelni są prawidłowe i wspierają mobilność studentów.

Ogólne regulacje dotyczące procedury dyplomowania określone zostały w Regulaminie studiów. Zostały one uszczegółowione w przyjętej przez Senat SAN w Łodzi uchwale określającej zasady dyplomowania odnoszące się do ocenianego kierunku. Zasady te obejmują kwestie dokonywania przez studentów seminarium dyplomowego, wyznaczania promotora pracy dyplomowej, przygotowania i zatwierdzania tematu pracy dyplomowej, wymagania merytoryczne i formalne dotyczące pracy dyplomowej, złożenia i oceny pracy dyplomowej, wyznaczania recenzenta pracy dyplomowej, przeprowadzania egzaminu dyplomowego. Regulacje przyjęte w uchwale są w każdym ze wskazanych zakresów dostatecznie szczegółowe i prawidłowe. Regulacje te przewidują w szczególności, że pracę dyplomową student wykonuje pod kierunkiem promotora, który posiada tytuł lub stopień naukowy w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany. Praca jest recenzowana przez promotora i recenzenta wyznaczonego przez dziekana. Prace dyplomowe są sprawdzane przed egzaminem dyplomowym w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym. Student nie może przystąpić do egzaminu, jeżeli wskaźnik podobieństwa przekracza 30%. Student zdaje egzamin dyplomowy przed komisją składającą się z dziekana/prodziekana, promotora i recenzenta. Egzamin dyplomowy obejmuje prezentację pracy przez studenta, odpowiedź na trzy pytania formułowane przez komisję egzaminacyjną, w tym dwa związane z kierunkiem studiów i jedno dotyczące pracy dyplomowej. Ostateczny wynik ze studiów obliczany jest jako średnia ważona średniej ocen ze studiów (waga 0,6), ocen wystawionych przez promotora i recenzenta (z wagami 0,1) oraz z egzaminu dyplomowego (waga 0,2). Zasady i procedury dyplomowania odnoszące się do ocenianego kierunku są trafne, dostosowane o jego specyfiki i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się określone zostały w Regulaminie studiów. Przewidują one, że poszczególne zajęcia ujęte w programie studiów kończą się zaliczeniem bądź egzaminem. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest osiągnięcie przez studenta wszystkich efektów uczenia się przyjętych dla danych zajęć. Regulamin studiów określa stosowaną w Uczelni skalę i zasady obliczania ocen, w tym na dyplomie. Prowadzący zajęcia przekazuje studentom informacje o wynikach zaliczenia/egzaminu przez wpisanie oceny w systemie informatycznym Uczelni w terminie nie późniejszym niż 7 dni od daty zaliczenia/egzaminu. Student ma prawo wglądu do swojej pracy zaliczeniowej/egzaminacyjnej i uzyskania uzasadnienia oceny w terminie jednego miesiąca od ogłoszenia jego wyniku. Student ma prawo do zapoznania się z ocenami swojej pracy dyplomowej.

Okresem zaliczeniowym w Uczelni jest semestr. Warunkiem jego zaliczenia jest uzyskanie wszystkich obowiązujących zaliczeń i zdanie wszystkich egzaminów przewidzianych w programie studiów dla tego okresu. Regulamin studiów określa zasady postępowania w razie nieobecności na zaliczeniu/egzaminie i przedłużania terminu ich uzyskania. Studentowi przysługuje prawo do dwóch zaliczeń/egzaminów poprawkowych. W sytuacjach konfliktowych, gdy student nie zgadza się z otrzymaną oceną niedostateczną ma prawo do złożenia wniosku o zaliczenie/egzamin komisyjny. Regulamin określa zasady jego przeprowadzania i skład komisji egzaminacyjnej. Określa także konsekwencje naruszenia

zasad rzetelnego przeprowadzenia zaliczenia/egzaminu. Jest on unieważniany przez Dziekana i przeprowadzany przez inną osobą. Regulamin studiów przewiduje także stosowne reagowanie na zachowania nieetyczne związane w szczególności z przypisywaniem sobie przez studenta autorstwa cudzego utworu. W tych przypadkach przewidziane jest uruchamianie postępowania dyscyplinarnego. Przedstawione zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają ich równe traktowanie.

Regulamin studiów stwarza możliwość adaptowania metod oraz organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Może ona polegać na zmianie formy zaliczenia/egzaminu, przedłużeniu czasu jego trwania, korzystania z urządzeń bądź wsparcia przez osoby do tego przewidziane (np. tłumacza języka migowego).

W sylabusach określone zostały kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się. Odniesiono je do wszystkich przyjętych dla danych zajęć efektów uczenia się ze wskazaniem powiązania oceny ze stopniem osiągnięcia danego efektu uczenia się. Kryteria te zostały ustalone w sposób jednolity dla wszystkich zajęć, są podawane do wiadomości studentów co zapewnia bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji i porównywalność ocen.

W okresie wprowadzenia wynikających z pandemii ograniczeń w funkcjonowaniu Uczelni i przejścia na kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się była przeprowadzana z zastosowaniem różnych środków komunikacji elektronicznej zapewniających synchroniczny kontakt ze studentami, jak: MS Teams, komunikator wideo Skype, TeamSpeak. Umożliwiały one ocenę aktywności studentów na zajęciach prowadzonych w trybie synchronicznym, wykonywania przez nich zleconych zadań oraz przeprowadzanie zaliczeń i egzaminów. Stosowane za pomocą tych narzędzi metody weryfikacji umożliwiały identyfikację studenta i bezpieczeństwo dotyczących ich danych, ale jak wskazano poniżej przy ocenie wybranych prac etapowych nie zawsze było to przestrzegane.

Weryfikacja i ocena osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się prowadzona jest na ocenianym kierunku studiów w oparciu o zróżnicowany zestaw metod. Zostały one określone w sylabusach w postaci zestawienia tabelarycznego identycznego dla wszystkich zajęć, w ramach którego zaznaczane są stosowane w ramach danych zajęć. Jako metody weryfikacji przewidziane są egzamin pisemny, egzamin ustny, test, esej, referat, rozwiązywanie zadań, dokonywanie prezentacji indywidualnej bądź grupowej, wykonanie projektu indywidualnego bądź grupowego. Każda ze stosowanych metod została odniesiona do efektów uczenia się przyjętych dla danych zajęć.

Należy stwierdzić, że takie ogólne określenie metod weryfikacji nie uwzględnia ich prawidłowego dostosowania do danych zajęć. Przykładowo określenie egzamin pisemny jest bardzo ogólne i obejmuje szerokie spektrum form, a sylabus danych zajęć nie określa jaka jest stosowana. Rekomenduje się korektę wskazanej nieprawidłowości. W przypadku egzaminów stosowana jest skala punktów przeliczanych na oceny przewidziane w Regulaminie studiów.

Metody weryfikacji osiągnięcia i oceny efektów uczenia się stosowane w odniesieniu do zajęć przygotowujących studentów do prowadzenia działalności naukowej zostały odpowiednio dobrane do charakteru tych zajęć i pozwalają na sprawdzenie stopnia pozyskania kompetencji w tym zakresie. Skoncentrowane są one na weryfikacji umiejętności wykorzystania literatury naukowej, pozyskiwania i analizy danych, dokonywania interpretacji i formułowania wniosków, przedstawiania rekomendacji. Szczególną rolę w przygotowaniu studentów do prowadzenia działalności naukowej odgrywają seminaRIA dyplomowe. Prace licencjackie na ocenianym kierunku studiów są pracami badawczymi. W ramach bieżącej pracy z seminarzystami promotorzy dokonują sprawdzania koncepcji a następnie kolejnych elementów prac dyplomowych pod kątem wymagań stawianych pracom badawczym.

W przypadku nauki języka obcego weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się jest dokonywana na podstawie testów, wykonywanych zadań, pracy samodzielnej, kart obserwacji i kart samooceny oraz aktywność na zajęciach. Metody te umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego na poziomie B2 przyjętym dla studiów pierwszego stopnia.

Dokumentacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się ma formę prac etapowych w postaci opracowań analitycznych, studiów przypadku, projektów indywidualnych i grupowych, esejów, referatów, prezentacji. Prace egzaminacyjne dokumentowane są w formie arkuszy testów, prac problemowych i opisowych, projektów opisowych i analitycznych. Tematyka prac etapowych i egzaminacyjnych jest zgodna z celami kształcenia i efektami uczenia się przyjętymi dla ocenianego kierunku studiów. Prace są archiwizowane przez okres co najmniej dwóch semestrów.

Ocena wybranych prac etapowych i egzaminacyjnych przez zespół oceniający wskazuje jednak na występowanie następujących uchybień:

1. prace egzaminacyjne w formie pisemnej obejmowały jedynie weryfikację wiedzy przy braku weryfikacji umiejętności,
2. prace pisemne posiadały niską wartość merytoryczną, gdyż zawierały opisową prezentację określonego zagadnienia sporządzoną bez podania źródeł bądź wskazanie jako źródeł np. podręcznika bądź Wikipedii. Poziom wymagań stawianych w ramach egzaminu był niski, gdyż wąskie omówienie jednostkowego zagadnienia stanowiło podstawę weryfikacji wiedzy z całych zajęć i oceny pozytywnej,
3. prace egzaminacyjne w formie wydruków komputerowych wskazywały, że były one wykonane w ramach pracy własnej studenta a nie pod kontrolą nauczyciela akademickiego.

Przedmiotem analizy były prace dyplomowe obronione w latach 2020-2021. Tematyka 68 prac była zgodna z dyscypliną, do której został przyporządkowany kierunek studiów. Zdecydowana większość dotyczyła finansów, w tym finansowania działalności gospodarczej, finansów przedsiębiorstw, systemu podatkowego, bankowości, finansów jednostek samorządu terytorialnego a niewielka część ekonomii. Wszystkie prace były ocenione przez promotora i recenzenta w granicach od 4,0 do 5,0. Natomiast oceny z egzaminu zawierały się w przedziale od 3,0 do 5,0 z niewielką liczbą ocen dostatecznych.

Ocena wybranych prac przez zespół oceniający wskazuje, że w zbyt dużym zakresie poświęcone są opisowej prezentacji treści związanych z tematem pracy a zbyt wąskie są części badawcze oparte na danych empirycznych. W niektórych pracach formułowane były hipotezy stanowiące stwierdzenie oczywistego faktu, niewymagającego żadnej weryfikacji. Brak było krytycznej odpowiedzi promotora i recenzenta na takie błędy metodyczne. Recenzje prac wykonywane są na znormalizowanych formularzach, na których oceniający zaznacza swoją odpowiedź na pytanie, często z uzasadnieniem informującym o zawartości pracy a bez formułowania ocen wartościujących. Oceny prac wystawiane przez promotora i recenzenta były w wielu przypadkach zawyżone. Rekomenduje się podjęcie działań zmierzających do bardziej wnikliwej oceny prac dyplomowych, uzasadnienia ocen i dostosowania ich do faktycznej wartości pracy.

W Uczelni prowadzone jest monitorowanie i ocena dotycząca przygotowania kandydatów na studia do udziału w nich, bieżących postępów studentów w nauce, przyczyn i skali odsiewu i rezygnacji ze studiów. Wyniki tych badań znajdują zastosowanie w doskonaleniu procesu kształcenia. Uczelnia monitoruje także osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się poprzez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy i kierunków dalszej edukacji. Badania losów absolwentów obejmują dwa etapy. W pierwszym z nich następuje po roku od ukończenia studiów kontakt z absolwentami nawiązywany jest drogą mailową. W oparciu o kwestionariusz ankiety zbierane są informacje o sytuacji zawodowej absolwentów, ich pozycji na rynku pracy i planach zawodowych. W drugim etapie

uruchamianym po trzech latach od ukończenia studiów badanie to jest powtarzane w celu identyfikacji zmian, jakie dokonały się we wskazanych zakresach i oceny ich wpływu na aktualność programów studiów. Wyniki tych badań są wykorzystywane przez władze Uczelni do zmian efektów uczenia się i programów studiów.

Studenci ocenianego kierunku byli na przestrzeni ostatnich lat są autorami i współautorami kilkunastu artykułów naukowych publikowanych w wydawanym cyklicznie przez Uczelnię opracowaniu „Publicystyka i Prace Studentów” oraz czasopiśmie „Przedsiębiorczość i Zarządzanie”.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Warunki i zasady rekrutacji na studia są określone przez Senat Uczelni w odpowiednim terminie. Spełniają one wymagania formalne określone w przepisach prawa. Przewidują one selekcję kandydatów ze względu na posiadaną wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Warunki rekrutacji są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów. Nie uwzględniają one informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów niezbędnych do korzystania z metod i technik kształcenia na odległość.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów wprowadzone w Uczelni są zgodne z przepisami prawa. Zasady i procedury dotyczące uznawania efektów uczenia się osiągniętych w innej uczelni są określone w Regulaminie studiów i zapewniają możliwość ich identyfikacji oraz oceny adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się przyjętym w programie studiów ocenianego kierunku. Procedura dyplomowania obejmuje niezbędne elementy i umożliwia potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Ogólne zasady weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określone zostały w Regulaminie studiów. Zapewniają one bezstronność, rzetelność i przejrzystość formułowania ocen a także równe traktowanie studentów. Studenci z niepełnosprawnością mogą korzystać z dostosowania metod i sposobów weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się do ich indywidualnych potrzeb. Przyjęto odpowiednie rozwiązania dotyczące postępowania w sytuacjach konfliktowych oraz w przypadku zachowań nieetycznych. Zapewnione jest przekazywanie studentom informacji zwrotnych o osiągniętych efektach uczenia się oraz wgląd do prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych.

Metody weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania stosowane w ramach poszczególnych zajęć zostały przypisane do założonych efektów uczenia się, jednak ogólny sposób określenia tych metod nie uwzględnia ich prawidłowego dostosowania do specyfiki weryfikowanych efektów uczenia się. Odnosi się to w szczególności do oceny przygotowania studentów do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w niej. Regulacje wewnętrzne przyjęte w Uczelni na czas zawieszenia stacjonarnych form zajęć w związku z pandemią oraz udostępnione nauczycielom akademickim i studentom techniki i narzędzia kształcenia na odległość pozwalają na prawidłowe stosowanie metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się i dokonywanie oceny pracy studentów.

Osiągnięcia studentów są dokumentowane w formie prac etapowych i dyplomowych. Zakres wiedzy i umiejętności weryfikowanych na podstawie tych prac nie zawsze był zgodny z efektami uczenia się, co stanowi podstawą uznania kryterium 3 za częściowo spełnione. Zespół oceniający na podstawie analizy wybranych prac etapowych stwierdził, że:

1. w pracach egzaminacyjnych i zaliczeniowych dokonywana była weryfikacja efektów uczenia się w zakresie wiedzy, a w wielu brakowało weryfikacji umiejętności;
2. w pracach egzaminacyjnych i zaliczeniowych stosowane były niskie wymagania merytoryczne odnoszące się poziomu wiedzy i umiejętności;
3. część prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych nie była wykonywana pod kontrolą nauczyciela bądź w warunkach dających gwarancję samodzielności studenta w jej przygotowaniu.

Tematyka prac licencjackich jest zgodna z kierunkiem studiów i dyscypliną, do której został on przyporządkowany. Metodyka i treść prac jest dostosowana do poziomu i profilu studiów, chociaż występowały pewne problemy związane z formułowaniem hipotez badawczych. Stwierdzono także zjawisko zawyżania ocen i częstego braku ich uzasadniania przez promotora i recenzenta.

Studenci ocenianego kierunku byli w poprzednich latach autorami bądź współautorami publikacji naukowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się podjęcie działań zapewniających uwzględnianie w pracach egzaminacyjnych i zaliczeniowych metod weryfikacji efektów uczenia się zarówno w zakresie wiedzy, jak i umiejętności;
2. Zaleca się podniesienie wymagań merytorycznych odnoszących się do prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych do odpowiadającego przyjętym w efektach uczenia się poziomom zaawansowanej wiedzy i umiejętności;
3. Zaleca się dokonywanie weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się na podstawie prac egzaminacyjnych/zaliczeniowych pod kontrolą nauczyciela bądź dających gwarancję samodzielności studenta w jej wykonaniu.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Liczba pełnoetatowych pracowników badawczo-dydaktycznych oraz wykładowców zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych jest wystarczająca dla realizacji zakładanych efektów uczenia się. Kwalifikacje naukowe oraz dydaktyczne pracowników prowadzących zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość odpowiadają wymaganiom, wynikającym z planów i programów studiów. Zespół stanowią pracownicy o różnorodnych kompetencjach, którzy się uzupełniają tak, by ich kwalifikacje odpowiadały potrzebom wynikającym z opisu efektów uczenia się.

Zajęcia na studiach pierwszego stopnia prowadzi 27 nauczycieli akademickich, w tym: 1 z tytułem profesora, 3 ze stopniem doktora habilitowanego, 17 doktorów oraz 6 magistrów. Dorobek naukowy kadry prowadzącej zajęcia jest różnorodny, dostosowany do potrzeb dydaktycznych kierunku i mieści się przede wszystkim w dyscyplinie naukowej, do której przyporządkowano oceniany kierunek. Wśród osób z wykształceniem magisterskim są osoby zatrudnione na stanowisku asystenta, w tym niektóre posiadające otwarty przewód doktorski, jak i osoby z doświadczeniem zawodowym z zakresu finansów,

rachunkowości oraz ekonomii, a także osoby wspierające proces dydaktyczny jako lektorzy nauki języków obcych z odpowiednim wykształceniem filologicznym i dorobkiem dydaktycznym.

Zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 73 ust. 2 pkt. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce ponad 75% godzin zajęć prowadzą nauczyciele akademicy zatrudnieni w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Dorobek naukowy osób prowadzących zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość sytuuje się w przeważającej części w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie ekonomia i finanse (15 osób), nauki o zarządzaniu i jakości, nauki prawne, filozofia/etyka. Tematyka publikacji związana jest głównie z zagadnieniami finansów, funkcjonowania sektora bankowego, rachunkowości, systemów transakcyjnych funkcjonujących na rynku. Kadra prowadząca zajęcia na kierunku posiada znaczący dorobek dydaktyczny na co wskazuje zarówno długoletni staż w szkolnictwie wyższym, a przede wszystkim szczególnie ważne osiągnięcie jakim jest opublikowanie podręczników akademickich oraz skryptów dla studentów kierunku finanse i rachunkowość i innych pokrewnych kierunków, w tym także opracowane materiały dydaktyczne, np. do zajęć zdalnych.

W obsadzie zajęć oceniana Uczelnia uwzględnia zgodność dorobku naukowego osoby prowadzącej z zakresem merytorycznym przedmiotu w dyscyplinie, z którą ten przedmiot jest związany, jak również doświadczenie dydaktyczne. Pewnym niedociągnięciem jest nieuwzględnianie w literaturze przedmiotu (choćby uzupełniającej), zawartej w sylabusie dorobku osoby prowadzącej zajęcia. Wobec powyższego rekomenduje się uzupełnienie bibliografii w sylabusach o pozycje autorstwa osób prowadzących dane zajęcia, a także pozycje obcojęzyczne.

Kierownik Katedry stara się też zapewnić równomierne obciążenie poszczególnych osób godzinami prowadzonych zajęć uwzględniając obowiązujący wymiar godzin oraz potrzeby dydaktyczne. Szczególną wagę Uczelnia przywiązuje do obsady seminarium dyplomowego. Powierzane jest ono nauczycielom akademickim posiadającym co najmniej stopień doktora i dorobek naukowy z zakresu ekonomii i finansów oraz aktualnie prowadzącym badania naukowe. Przy obsadzie zajęć dydaktycznych uwzględnia się także wyniki oceny studenckiej (tzn. ankietyzacji), kompetencje cyfrowe, wyniki hospitowania zajęć dydaktycznych oraz oceny okresowej. Kadra realizująca zajęcia na kierunku łączy działalność dydaktyczną z działalnością naukową oraz włącza studentów w prowadzone na Uczelni badania naukowe prowadząc też opiekę nad przygotowaniem studentów do wystąpień na konferencjach naukowych, opracowaniem referatów i publikacji naukowych.

Powyższe uprawnia do stwierdzenia, że obsada zajęć dydaktycznych na kierunku jest prawidłowa. Formy zajęć są adekwatne do posiadanych kwalifikacji. Nie stwierdzono prowadzenia wykładów z przedmiotów podstawowych i kierunkowych przez osoby nieposiadające wystarczającego dorobku naukowego. Ponadto kadra jest przygotowana do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, co w związku z pandemią stało się koniecznością.

Kadra dydaktyczna podlega także ocenie poprzez hospitacje zajęć, które planowane są przez Dziekana Wydziału w porozumieniu z Kierownikiem Katedry/Zakładu. Zgodnie z przyjętą na Uczelni procedurą P-08 hospitacjami objęci są wszyscy nauczyciele akademicy, nie rzadziej niż raz na dwa lata. Uczelnia posiada również możliwość przeprowadzenia hospitacji interwencyjnych, w przypadku uzyskania przez nauczyciela akademickiego niskiej oceny podczas ankietyzacji studentów (przeprowadzanej zgodnie z procedurą P-09).

Przeprowadzone przez zespół oceniający hospitacje zajęć odbywały się w trakcie pierwszego zjazdu semestru letniego roku akademickiego 2021/2022 dla trybu niestacjonarnego. Zajęcia prowadzone były w formie online, wszystkie odbyły się zgodnie z planem, pracownicy byli dobrze przygotowani merytorycznie do zajęć, jednak ich forma nie zawsze odpowiadała charakterowi zajęć (ćwiczenia

przybierały raczej formę wykładu, choć należy wskazać, że były to zajęcia pierwsze i wymagały wprowadzenia).

Polityka kadrowa prowadzona przez Społeczną Akademię Nauk jest zorientowana na rozwój kompetencji kadry naukowo-dydaktycznej. Regularnie prowadzona ocena pracowników bazuje na analizie efektywności pomnażania dorobku naukowego oraz ma na celu motywowanie w kierunku podejmowania zadań badawczych i rozwojowych. Uczelnia prowadzi politykę kadrową sprzyjającą rozwojowi kierunku.

Ocena progresu w zakresie tworzenia dorobku naukowego i zawodowego oraz rozwoju kompetencji dydaktycznych obejmuje cztery ostatnie lata i jako ocena okresowa jest dokonywana na podstawie ocen częściowych:

- oceny dorobku naukowego i dydaktycznego oraz zaangażowania w sprawy organizacyjne Uczelni (przedstawionego w postaci wypełnionego, przygotowanego wcześniej arkusza oceny pracownika);
- oceny kompetencji cyfrowych w nauczaniu zdalnym;
- oceny doświadczenia praktycznego/zawodowego zdobytego poza uczelnią w szczególności w przypadku oceny pracowników dydaktycznych prowadzących zajęcia na kierunkach o profilu praktycznym;
- wyników hospitacji;
- wyników oceny dokonywanej przez studentów.

Ocena działalności naukowej uwzględnia: wygłaszane referaty na konferencjach naukowych, w tym międzynarodowych, publikacje naukowe w czasopismach w szczególności punktowanych na „Liście ministerialnej”, monografie, udział w pracach badawczych, w tym ubieganie się o granty wewnętrzne czy zewnętrzne (krajowe, unijne i/lub uczestnictwo w ich realizacji).

Zespołowi oceniającemu udostępniono do wglądu, sporządzony przez Dział Jakości Kształcenia raport dotyczący Oceny jakości zajęć prowadzonych zdalnie (ocena nauczycieli akademickich w zakresie wypełniania obowiązków związanych z kształceniem), opracowany w czerwcu 2021, którym objętych było 9 pracowników, prowadzących zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość prowadzonego na poziomie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia. Na 63 wykresach przedstawiono szerokie spektrum informacji dotyczących zarówno organizacji zajęć z wykorzystaniem narzędzi dedykowanych kształceniu na odległość, jak i podejścia wykładowcy względem studentów, merytorycznego przygotowania prowadzącego, praktyczności zajęć i uzyskiwanych efektów uczenia się w ramach zajęć zdalnych oraz formie ich zaliczenia. W ramach badania przygotowano kwestionariusz zawierający 21 pytań o charakterze otwartym i zamkniętym, które podzielone zostały na pięć sekcji. Wyniki ankiety były pozytywne w zakresie zarówno organizacji zajęć zdalnych zgodnie z przyjętym harmonogramem jak i stosunku wykładowców do studentów w szczególności w zakresie aktywnego uczestnictwa w zajęciach. Dobrze ocenione zostało także merytoryczne przygotowanie wykładowców, szczególnie jeżeli chodzi o zdolność do przejrzystego i zrozumiałego przekazywania treści.

System wynagradzania pracowników badawczo-dydaktycznych jest ściśle powiązany z rezultatami ich pracy. Uczelnia prowadzi politykę promowania pracowników o największych osiągnięciach naukowych i dydaktycznych w postaci nagród Rektora. Podstawą ubiegania się o nią mogą być wybitne osiągnięcia w zakresie: wydanych publikacji, pracy badawczej, osiągnięć patentowych, prac artystycznych, pracy organizacyjnej, pracy dydaktycznej. Obowiązujący w Uczelni system wspierający rozwój kadry opiera się m.in. na: (1) finansowaniu publikacji w czasopismach lub monografiach zewnętrznych i udziału w konferencjach naukowych organizowanych przez badawczo-dydaktyczne ośrodki zewnętrzne; (2) finansowaniu projektów i grantów wewnętrznych; (3) wspieraniu, na etapie opracowania wniosku o granty zewnętrzne; (4) udzielaniu stypendiów naukowych; (5) finansowaniu różnorodnych szkoleń

podwyższających kompetencje; (6) finansowaniu zagranicznych i krajowych staży zawodowych. Dla młodej kadry prowadzone są doskonalące kursy pedagogiczne oraz seminaria naukowe, których celem jest praca nad rozwojem dydaktycznym i naukowym pracownika.

Uczelnia wspiera także rozwój kompetencji językowych kadry organizując bezpłatne szkolenia np.: „Podnoszenie kompetencji kadr SAN w zakresie dydaktyki w języku angielskim”, dzięki czemu kadra posiada kompetencje językowe do realizowania zajęć w języku obcym przewidzianych w programie studiów, a także do realizacji współpracy międzynarodowej.

Kwestie związane z polityką kadrową są regulowane ponadto przez procedury: P-02 (Tworzenie i doskonalenie programów studiów oraz obsada zajęć dydaktycznych), P-08 (Prowadzenie hospitacji zajęć dydaktycznych), P-09 (Ocena jakości zajęć dydaktycznych i pracy nauczycieli akademickich dokonywana przez studentów, tzn. „ankietyzacja”), P-15 (Przeprowadzanie postępowań konkursowych na stanowiska nauczycieli akademickich), obowiązujące w ramach Wewnętrznego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia. Wszystkie z tych procedur mają na celu zapewnienie jak najwyższego poziomu jakości prowadzonych zajęć.

Spółeczna Akademia Nauk zapewnia nauczycielom akademickim możliwość uczestnictwa zarówno w konferencjach naukowych, jak i wydarzeniach naukowych o innym charakterze, a także możliwość publikacji wyników badań. Wydawnictwo SAN oferuje bardzo duże możliwości publikacyjne w podręcznikach akademickich, serii „Studia i Monografie”, „Dyskursy o kulturze” oraz w czasopismach naukowych „Journal of Intercultural Management”, „Pedagogika Rodziny. Family Pedagogy”, „Journal of Applied Computer Science Methods” i „Journal of Artificial Intelligence and Soft Computing Research”.

System wspierania rozwoju kadry badawczo-dydaktycznej realizującej zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość funkcjonuje prawidłowo. Władze Uczelni zapewniają nauczycielom akademickim bardzo dobre warunki do rozwoju naukowego. Efektem wsparcia Uczelni były awanse naukowe 2 nauczycieli akademickich, którzy uzyskali stopień doktora habilitowanego, 2 uzyskało stopnie doktora, oraz 3 jest w trakcie studiów doktoranckich.

Duże wsparcie rozwoju naukowego kadry badawczo-dydaktycznej potwierdzone zostało również podczas dyskusji, jaka miała miejsce w trakcie spotkania członków zespołu oceniającego z kadrą prowadzącą zajęcia na kierunku.

W ramach realizowanej polityki kadrowej Uczelnia posiada narzędzia zapobiegania zjawiskom patologicznym w Uczelni i zapewnia pracownikom oraz studentom możliwość skutecznego rozpatrywania skarg i wniosków. Regulują to procedury P-16 (Przeprowadzanie postępowania w sprawie skarg i wniosków zgłaszanych przez studentów) oraz P-17 (Przeprowadzanie postępowania w sprawie skarg i wniosków zgłaszanych przez pracowników).

Władze Uczelni wspierają rozwój naukowy kadry, dofinansowując uczestnictwo w konferencjach naukowych jak i koszty publikacji artykułów i monografii. Pracownicy otrzymują również wsparcie Uczelni w zakresie umiędzynarodowienia, co przejawia się w możliwości udziału w zagranicznych konferencjach naukowych jak i realizacji badań naukowych w zespołach międzynarodowych, w czasie pandemii również z wykorzystaniem narzędzi online.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Liczba pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych, prowadząca zajęcia na kierunku „finanse i rachunkowość” jest wystarczająca dla realizacji zakładanych efektów uczenia się. Kwalifikacje

naukowe oraz doświadczenie zawodowe tych osób tworzą zestaw różnorodny i uzupełniający się, co w pełni odpowiada potrzebom wynikającym z opisu efektów uczenia się.

Uczelnia prowadzi politykę kadrową sprzyjającą rozwojowi naukowemu pracowników oraz kierunku finanse i rachunkowość. Zatrudnianie i ocena nauczycieli akademickich opiera się na szczegółowych procedurach, regulujących m.in. system oceniania, wynagradzania, motywowania i zatrudniania pracowników. Uczelnia wspiera kadrę, poprzez finansowanie m.in. publikacji naukowych, grantów wewnętrznych, staży naukowych w ośrodkach krajowych i zagranicznych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Baza dydaktyczna i naukowa Filii Społecznej Akademii Nauk w Warszawie jest zlokalizowana w dwóch obiektach. Jeden budynek znajduje się przy ul. Łuckiej 11 i zajmuje powierzchnię ok. 6480,2 m², drugi - przy ul. Ciołka 6 (4041 m²). Sale dydaktyczne wyposażone są w najnowocześniejsze urządzenia multimedialne: wideoprojektory, odtwarzacze DVD, odbiorniki telewizji satelitarnej, multimedialny komputer, tablice elektroniczne z interfejsem do komputera. W budynku przy ul. Łuckiej 11 znajdują się m.in.: 3 przestronne, nowoczesne aule wykładowe (całością każdej z nich steruje zintegrowany system zarządzający pracą wszystkich urządzeń) – każda na ponad 200 osób, 6 sal wykładowych – każda na 100 do 120 studentów, 7 laboratoriów komputerowych – każde po 20 stanowisk, 2 laboratoria językowe (każde dla 18 osób), multimedialnej pracowni językowej (20 osobowej), 30 sal dydaktycznych (każda od 20 do 40 osób), 4 sale seminaryjne – każda dla 20 studentów. Liczba miejsc w salach seminaryjnych, ćwiczeniowych i wykładowych odpowiada liczebności grup studenckich. W budynku tym znajduje się także 27 specjalistycznych pracowni dydaktycznych, biblioteka wraz ze skomputeryzowaną czytelnią, magazyn biblioteki i podręczne archiwum, pokoje Instytutów i katedr, dziekanaty, pomieszczenia administracyjne, pomieszczenia samorządu studenckiego, pokoje do rozwijania zainteresowań artystycznych, siłownia wraz z zapleczem oraz bufet.

Uczelnia inwestuje w zakupy sprzętu i oprogramowania umożliwiającego realizację procesu dydaktycznego. Laboratoria komputerowe – wyposażone w najnowocześniejsze komputery: jedno w iMAC z dodatkową pamięcią operacyjną RAM firmy Apple-Macintosh, z niezbędnym oprogramowaniem i dwoma systemami operacyjnymi Apple Mac OS X i Windows oraz sześć w komputery IBM z procesorem Intel Core 2 Quad Q6600, 4 GB RAM Dual Channel 800MHz, kartę graficzną GeForce 9600 GT 512 MB, dysk twardy 500GB SATA2 7200rpm, czytniki kart) i systemem Windows, wraz z pakietem MS Office. Studenci mają też dostęp do specjalistycznego oprogramowania m.in.: Audacity, DEV-C++, Matlab, Autocad, NetBeans lub Eclipse, Multimedia Logic, MySQL Server, WirtualBox, Microsoft Visio, AutoCAD Map 3D 2019, Autodesk ReCap, Autodesk Showcase 2017, Autodesk Revit, IM Data Editor 2019, Arduino oraz PS Imago. Ponadto, na komputerach zainstalowane

jest specjalistyczne oprogramowanie: Lex Akademia Premium, GRETL, SPSS, NetBeans lub Eclipse ISOF, program finansowo-księgowy Optima dla sektora MŚP firmy Comarch.

Studenci mogą korzystać multimedialnej pracowni językowej, wyposażonej w sprzęt komputerowy z zainstalowanym specjalistycznym oprogramowaniem przeznaczonym do tłumaczenia m.in. w języku angielskim (m.in. WordFast, MemoQ) oraz dwóch laboratoriów językowych, wyposażonych w najnowocześniejsze urządzenia multimedialne, m.in. 55' monitory, tablice elektroniczne z interfejsem do komputera oraz profesjonalny system nagłośnienia.

Uczelnia dysponuje własną siecią komputerową złożoną z jednostek znajdujących się w części dydaktyczno-badawczej oraz części biurowej. Każdy z komputerów multimedialnych został wyposażony w minimum 16 GB pamięci operacyjnej i monitor LCD min. 19". Na całość oprogramowania, obejmującego system operacyjny Windows i pakiet biurowy Microsoft Office Uczelnia posiada niezbędne licencje. Cała sieć komputerowa dołączona jest za pomocą dwóch niezależnych światłowodowych łączy do Internetu. Studenci i pracownicy naukowo-dydaktyczni mają pełny dostęp do Internetu poprzez strukturę sieci LAN i sieć intranetową. Tak zaprojektowana sieć umożliwi w dowolnym miejscu Uczelni przyłączenie się studentów i pracowników do odpowiedniego segmentu systemu informatycznego, udostępniając tym samym wszystkie istniejące zasoby sieciowe społeczności akademickiej.

W roku 2020 Uczelnia dokonała gruntownej modernizacji interfejsów wirtualnego dziekanatu co uczyniło go bardziej przejrzystym i łatwiejszym w obsłudze. W celu realizacji zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, Uczelnia korzysta z odpowiednich narzędzi, tj. panelu komunikacyjnego Microsoft Teams zapewniającego synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia, a także zapewnia dostęp do aktualizowanej platformy e-learningowej Polskiej Akademii Otwartej. Obecnie w Społecznej Akademii Nauk, w ramach finansowanego przez NCBiR projektu „Zintegrowany program SAN – nowa jakość”, wdrażana jest najnowsza generacja e-learningu. Kształcenie zdalne realizowane będzie na platformie Blackboard, która jest wiodącą na świecie platformą edukacyjną umożliwiającą innowacyjne tworzenie interaktywnych zajęć oraz skuteczną ewaluację efektów osiąganych przez studentów.

Studenci również poza zajęciami mają dostęp do całej infrastruktury dydaktycznej i badawczej, w tym aparatury naukowej, oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, do wirtualnych laboratoriów, w których zainstalowano następujące oprogramowania: Audacity, DEV-C++, Matlab, AutoCAD Map 3D 2019, Autodesk ReCap, Autodesk Showcase 2017, Autodesk Revit, IM Data Editor 2019, Arduino, PS Imago, Adobe Photoshop, Adobe Premiere, Adobe Audition, NetBeans lub Eclipse, Multimedia Logic, MS SQL Server, WirtualBox, Microsoft Visio, Lex Akademia, SPSS, GRETL, program finansowo-księgowy Optima dla sektora MŚP firmy Comarch.

Studenci kierunku korzystając mogą także z nowoczesnego sprzętu i oprogramowania m.in. edukacyjnej platformy Marketplace oraz Salesforce, Shoper i SalesManago w ramach której studenci korzystają z rozwiązań umożliwiających pracę w oparciu o technologię „chmury” oraz oprogramowania dedykowanego dla kierunku, jak np. Platforma e-learningowa Otago, firmy Asseco, która umożliwia zapoznanie się z systemami windykacyjnymi i egzekucyjnymi (m.in. WROL, Windykacja Kartoteka, WOGRU czy SOE), systemami budżetowymi (m.in. Kadry, Płace, Rekrutacja i inne), systemami podatkowymi, socjalnymi (np. Rodzina+) czy ewidencyjnymi (np. EDG, EON, ETN i in).

Infrastruktura dydaktyczna pozwala na sprawną realizację procesu dydaktycznego oraz licznych projektów naukowych i badawczych. Cechuje ją nowoczesność i funkcjonalność, w tym wyposażenie wszystkich sal w nowoczesny sprzęt audiowizualny i rozwiązania z zakresu systemów informatycznych,

czy aule wykładowe, sterowane zintegrowanym systemem zarządzającym pracą wszystkich urzędów. Istniejący system IT, pozwala na dostęp z każdego miejsca Uczelni do sieci Internet, pozwalając na pełne wykorzystanie posiadanego sprzętu. Wszystkie aule są odpowiednio nagłośnione, co zapewnia najwyższą jakość dźwięku i jednakową słyszalność wykładowcy w dowolnym miejscu sali. W każdym pomieszczeniu dydaktycznym znajduje się sprzęt audiowizualny do prezentacji materiałów dydaktycznych.

Księgozbiór Biblioteki SAN liczy około 20 tysięcy woluminów, prenumeruje szereg wydawnictw ciągłych oraz dzienników właściwych dla konkretnego kierunku nauczania do najważniejszych zaliczyć należy: „Przedsiębiorczość i Zarządzanie”, „Marketing i Rynek”, „Przegląd Organizacji”, „Controlling i Rachunkowość Zarządcza”, „Personel i Zarządzanie”, „Organizacja i Kierowanie”, „Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstw”, „Zeszyty teoretyczne rachunkowości”, „Rachunkowość”, „Samorząd terytorialny”. Własne zbiory biblioteczne przeznaczone do kształcenia obejmują m.in. następujące działy tematyczne:

- finanse – 1665 tytułów
- rachunkowość – 1519 tytułów
- ekonomia – 1000 tytułów
- nauki o zarządzaniu – 6189 tytułów
- logistyka – 799 tytułów
- marketing – 1209 tytułów
- zarządzanie zasobami ludzkimi -1363 tytuły
- statystyka 0 473 tytuły

Ponadto studenci mogą korzystać ze zbiorów takich działów jak:

- informatyka - 1647 tytułów
- socjologia – 1489 tytułów
- filozofia – 450 tytułów
- prawo – 3277 tytułów

Biblioteka SAN zapewnia stały dostęp on-line do swoich zbiorów. Umożliwia korzystanie z elektronicznych baz danych wybranych tytułów czasopism związanych z kierunkiem (na Platformie EBSCO i Wirtualnej Biblioteki Nauki) na terenie biblioteki i poza nią. Uczelnia przystąpiła do projektu eIFL Direct (Electronic Information for Libraries Direct), ibuk (Wirtualna Biblioteka PWN), WBN - Wirtualna Biblioteka Nauki. Ponadto studenci korzystają z cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej książek i czasopism naukowych *Academica*, która umożliwia uzyskanie dostępu do zasobów cyfrowych, w tym współczesnych książek i periodyków naukowych ze wszystkich dziedzin wiedzy. Obecnie udostępnianych jest ponad 3,2 mln dokumentów.

Posiadane zbiory Biblioteki są systematycznie uzupełniane o najnowsze pozycje wydawnicze i zapewniają pełny dostęp do zalecanej w sylabusach literatury. Księgozbiór Biblioteki jest w pełni z informatyzowany poprzez program *Libra 2000*, co daje czytelnikom możliwość zapoznania się z katalogiem zbiorów przez Internet. Pracownicy badawczo-dydaktyczni Społecznej Akademii Nauk mają prawo korzystać z wypożyczonych pozycji przez trzy miesiące. Studenci w ramach wymiany ogólnoakademickiej mają także możliwość korzystania ze zbiorów innych bibliotek, m.in. Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy, Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, Biblioteki Narodowej czy Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. KEN w Warszawie.

Prowadzony jest monitoring opinii studentów na temat technodydaktycznych warunków procesu kształcenia. Przyjęta procedura P-06 i P-07 określa tryb postępowania związanego z przeprowadzaniem ewaluacji bazy dydaktycznej i obsługi administracyjnej. Studencka ocena infrastruktury dokonywana

jest poprzez badanie ankietowe raz na 2 lata. Zebrane opinie od kadry, studentów i interesariuszy zewnętrznych oraz opracowywane na ich podstawie rekomendacje stanowią punkt wyjścia dla strategii doskonalenia bazy dydaktycznej oraz planów zarządzania Uczelnią (w tym planu inwestycyjnego). Wyniki prowadzonych na Uczelni badań potwierdzają, że zasoby materialne, w opinii studentów, odpowiadają potrzebom dydaktycznym. W badaniu przeprowadzonym w roku akademickim 2017/2018 uwzględniono kwestionariusz o rozszerzonym zakresie zagadnień objętych ewaluacją. Dodano takie obszary, jak:

- funkcjonalność strony internetowej Uczelni,
- wsparcie w zakresie wejścia na rynek pracy,
- oferta wyjazdów na studia/staże/praktyki za granicę).

Natomiast w roku akademickim 2020/2021 w związku z panującą sytuacją pandemiczną badania objęły m.in. następujące aspekty funkcjonowania Uczelni:

- sposobów prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość
- dostępność do naukowych baz danych online (EBSCOhost, Ibuk Libra, WBN)
- warunki dokonywania wypożyczeń w dobie obostrzeń epidemicznych
- sposoby kontaktu
- jakość obsługi w bibliotece
- godziny pracy biblioteki

Wszystkie oceny wahały się na poziomie 3,8-3,9.

Baza dydaktyczna umożliwia pełną realizację procesu kształcenia i osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Studenci pozytywnie oceniają kanały komunikacji do kształcenia na odległość. Księgozbiór oraz bazy elektroniczne spełniają oczekiwania studentów. Pozytywnie oceniają oni również zasady udostępniania zbiorów i godziny otwarcia biblioteki. W całym budynku studenci mają dostęp do sieci Internet oraz stacjonarne komputery. Poza zajęciami mogą również korzystać z dostępnej infrastruktury, w tym z wolnych pracowni, z wyjątkiem specjalistycznych. Do ich dyspozycji jest również siłownia z szatniami i infrastrukturą sanitarną.

Budynek dydaktyczny Filii w Warszawie Społecznej Akademii Nauk jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Jest wyposażony w podjazdy, windy wewnętrzne i toalety o gabarytach przystosowanych dla wózków inwalidzkich. W bibliotece oraz w pracowniach komputerowych znajdują się stanowiska komputerowe przeznaczone dla osób niedowidzących i niedosłyszących. Komputery wyposażone są w 24" monitory, program ZoomText MagReader - jest to program powiększająco-mówiący oraz klawiaturę Zoomtext - z dużymi kontrastowymi klawiszami.

Zakres działalności, infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których odbywają się praktyki w pełni odpowiada celom praktyk. Studenci kierunku odbywają praktyki w różnych firmach i instytucjach, które prowadzą działalność finansową, jak np.: Warszawskie Centrum Doradztwa Finansowego, FCA Group Bank Polska S.A. Oddział w Polsce, Open Cash Sp. z o.o., Izba Administracji Skarbowej w Warszawie, OVB Allfinanz Sp. z o.o., Crawford Polska Sp. z o.o. Wszystkie podmioty, ze względu na swój zakres działalności w pełni odpowiadają wymogom miejsc praktyk zawodowych dla kierunku finanse i rachunkowość. Posiadają odpowiednie wysoko specjalistyczne wyposażenie i wykwalifikowaną kadre.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura i zasoby dydaktyczne zapewnione przez Uczelnię sprzyjają realizacji zakładanych efektów uczenia się na kierunku finanse i rachunkowość. Uczelnia zapewnia studentom bardzo dobre warunki w zakresie infrastruktury badawczo-dydaktycznej, w tym w zakresie wsparcia informatycznego procesu dydaktycznego. Budynki są przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Instytucje, w których studenci ocenianego kierunku odbywają praktyki, pozwalają na realizację ich programu oraz założonych dla nich efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

W koncepcji kształcenia kierunku finanse i rachunkowość szczególny akcent położony został na przygotowanie studentów do prowadzenia badań naukowych i współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie wykorzystania wiedzy do analizy i rozwiązywania problemów występujących w sektorze finansów i rachunkowości. Działania mające na celu zapewnienie zgodności koncepcji kształcenia na kierunku z potrzebami rynku pracy, podejmowane są w dwóch głównych nurtach: ciągłe dostosowanie programu studiów do oczekiwań otoczenia społeczno-gospodarczego poprzez stałą współpracę z firmami sektora finansów, a jednocześnie uwzględnienie w programie studiów współczesnych tendencji rozwojowych w dyscyplinie ekonomia i finanse oraz udział w procesie dydaktycznym osób łączących działalność naukową z dorobkiem zawodowym zdobytym poza szkolnictwem wyższym.

Uczelnia nawiązuje i utrzymuje kontakty z wieloma podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego, których udział w realizacji programu studiów - także w warunkach ograniczonego funkcjonowania placówki dydaktycznej na skutek obostrzeń wynikających z pandemii Covid-19 – jest znaczący.

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego uczestniczyli przy tworzeniu koncepcji kształcenia i formułowaniu efektów uczenia się na kierunku finanse i rachunkowość, opiniując i wysuwając konkretne propozycje dotyczące specjalności. Na tym etapie za istotne uznano wyposażenie studentów w umiejętności przydatne na rynku pracy, w tym kompetencje cyfrowe i językowe, co pozwala przygotować absolwentów do oczekiwań pracodawców i podjęcia zatrudnienia. Ponadto na wniosek przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego wprowadzono w zajęciach specjalnościowych modyfikację treści kształcenia dostosowując je do zmian prawnych, jak i do specyfiki działalności zawodowej w zakresie finansów i rachunkowości. Uwzględnione zmiany obejmowały między innymi *ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, metody oceny zdolności kredytowej, podstawy rachunkowości podatkowej, zaawansowaną analizę finansową, a także kapitałowe ubezpieczenia emerytalne.*

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego, mają wpływ na realizację programu studiów. Efektem współpracy z kadrą specjalistów - praktyków gospodarczych jest wprowadzenie do programu

studiów większej liczby projektów, case study, analiz dobrych praktyk rozwiązań stosowanych m.in. w bankach, zakładach ubezpieczeń i instytucjach finansowych, biurach rachunkowych, urzędach skarbowych, firmach doradczych i audytorskich oraz biurach maklerskich.

Partnerzy społeczno-gospodarczy uczestniczą w procesie konsultacyjnym, dotyczącym konstruowania i doskonalenia programu studiów i określaniu efektów uczenia się dla poszczególnych specjalności w ramach kierunku finanse i rachunkowość. Współpraca ta dotyczy również aktualizacji treści kształcenia i efektów uczenia się przypisanych zajęciom uwzględniających kompetencje i umiejętności niezbędne na współczesnym rynku pracy. Uczelnia zwróciła uwagę na długoletnią współpracę z firmą DFK w Warszawie, która współpracuje w tworzeniu przedmiotów specjalnościowych dotyczących rachunkowości i przygotowania studentów do pracy w biurach rachunkowych.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona systematycznie i przybiera zróżnicowane formy. Na podstawie podpisanych z nimi porozumień studenci kierunku finanse i rachunkowość mogą odbywać praktyki dyplomowe. W każdym roku akademickim podpisywane są również indywidualne umowy na realizację praktyk studenckich, z podmiotami zgłaszanymi przez studentów, w których studenci mogą uzyskać materiały do przygotowania pracy licencjackiej lub pozyskać zatrudnienie. We wszystkich współpracujących podmiotach studenci mogą również zgromadzić materiały do opracowywania prac etapowych, jak również skorzystać z życzliwej pomocy i specjalistycznej wiedzy pracowników. W oparciu o dane pozyskane od partnerów z otoczenia społeczno-gospodarczego przygotowywane są prace dyplomowe z zakresu rachunkowości podatkowej, prowadzenia ksiąg rachunkowych, systemów informatycznych w rachunkowości, analizy finansów przedsiębiorstw, bankowości i pośrednictwa finansowego i wielu innych zagadnień.

Prace etapowe wykonywane w ramach zaliczenia konkretnych zajęć na kierunku finanse i rachunkowość oparte są o materiały pozyskiwane z instytucji współpracujących z SAN Filią w Warszawie np. analiza sprawozdania finansowego pod kątem wpływu pandemii COVID-19, wycena składników majątku na dzień bilansowy, wady i zalety stablecoint i wiele innych przytoczonych w raporcie samooceny.

Kolejną formą współpracy jest udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć. Studenci kierunku finanse i rachunkowość wzięli udział w wykładach branżowych, szkoleniach, seminariach i warsztatach zdalnych, czego przykładem jest wykład *Kariera w finansach i rachunkowości* (21.05.2021), poświęcone pracy w firmach z sektora finansów, bankowości i rynków kapitałowych. Ciekawym przedsięwzięciem było także Wakacyjne Laboratorium Analityczne, w ramach którego zorganizowano cztery webinaria: *Analiza danych w zarządzaniu* (5.08.2021), *Tabele i wykresy w Excelu* (12.08.2021), *Big Data w praktyce* (19.08.2021) oraz *Podstawy makr i VBA* (26.08.2021), koncentrujące się na analizie danych i wskaźnikach charakteryzujących działalność przedsiębiorstw.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym obejmowała organizowanie szkoleń, zajęć warsztatowych, zadań dodatkowych z pracodawcami, wizyt studyjnych i dodatkowych zadań praktycznych w formie projektowej realizowanych w ramach projektu „Zintegrowany Program Uczelni”, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

W instytucjach i przedsiębiorstwach współpracujących pracownicy i studenci mogli również prowadzić projekty badawcze, których rezultatem były publikacje (8 publikacji).

Na kierunku finanse i rachunkowość funkcjonują studenckie koła naukowe, które podejmują współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w ramach organizowanych seminariów.

Przykładem jest organizacja debaty pt. *Instrument wsparcia przedsiębiorczości w czasie pandemii COVID-19* (18 listopada 2020 r.), w której udział wziął m.in. Rzecznik MŚP.

Pracownicy i studenci kierunku finanse i rachunkowość aktywnie uczestniczą w konferencjach organizowanych przez SAN dla środowiska naukowego, studentów oraz środowiska zawodowego specjalistów i menedżerów, czego przykładem jest konferencja pt. *Postawy zarządzania i organizacji w świecie biznesu*, obejmująca tematykę zasobów ludzkich, ABC przedsiębiorcy i zarządzanie ryzykiem finansowym (11.01.2020). W okresie trwania pandemii COVID-19 zorganizowano warsztaty i webinaria w formie zdalnej, które obejmowały swoją tematyką również zagadnienia dotyczące finansów, np. *Przygotowanie i ocena projektów inwestycyjnych w dobie kryzysu* (29.04.2020).

Konferencje i spotkania organizowane na Uczelni są uzgadniane i realizowane przy współudziale firm i podmiotów, z którymi Uczelnia podpisała porozumienia o współpracy.

Kolejną formą współpracy, a zarazem elementem zapewniania wysokiej jakości świadczonych usług edukacyjnych, jest badanie, w którym pracodawcy dokonują oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Dla kierunku finanse i rachunkowość przeprowadzono je po raz pierwszy w kwietniu 2019 r. wśród podmiotów przyjmujących studentów na praktyki dyplomowe oraz tych, z którymi studenci kontaktują się w celu pozyskania materiałów do prac dyplomowych. Jego wyniki wykazały, iż studenci – w opinii respondentów - posiadają wiedzę z zakresu studiowanego kierunku i są zainteresowani rozwojem swoich umiejętności z zakresu finansów i rachunkowości w działalności zawodowej.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym kontynuowana była i jest również w warunkach czasowego ograniczenia funkcjonowania Uczelni wynikającego z pandemii Covid-19. Spotkania interesariuszy zewnętrznych odbywają się wówczas z wykorzystaniem technik komunikacji zdalnej np. platform Ms Teams. Przykładem jest spotkanie, które miało miejsce w grudniu 2020 r. Celem spotkania było omówienie zagadnienia współpracy w zakresie organizacji praktyk dyplomowych oraz wizyt studyjnych podczas pandemii, a także omówienie zmian w programie studiów.

Kolejne takie spotkanie odbyło się w maju 2021 r. Spotkania te są jednocześnie okazją do dokonania przeglądu w odniesieniu do doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy, wpływu rezultatów współpracy na program studiów i doskonalenie jego realizacji, zwłaszcza w odniesieniu do osiągnięcia zaplanowanych efektów uczenia się.

Na Uczelni od 2012 r. funkcjonuje Rada Biznesu SAN, której zadaniem jest dokonywanie przeglądu zakresu i form współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym i rekomendowanie działań mających na celu intensyfikację współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego, weryfikacja programów studiów z uwzględnieniem ich potrzeb, weryfikacja efektów uczenia się pod kątem kompetencji wymaganych na rynku pracy, rekomendowanie nowych kierunków/specjalności studiów do uruchomienia, doradzanie w zakresie analiz rynkowych, których celem jest wsparcie absolwentów na rynku pracy, tworzenie warunków, umożliwiających kierowanie studentów oraz absolwentów SAN na praktyki i staże do firm, z którymi związani są członkowie Rady Biznesu, wsparcie merytoryczne w procesie dyplomowania (udział w wyznaczaniu kierunków rozwoju tematyki prac dyplomowych). Istotą współpracy, koordynowanej przez Radę Biznesu, jest stałe dostosowywanie programu studiów do potrzeb przedsiębiorstw oraz wyzwań rynku pracy, ale też podejmowanie wspólnych projektów z pracodawcami oraz organizacjami branżowymi, kontynuowanie programów stażowych dla studentów i pogłębianie współpracy z praktykami gospodarczymi.

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego zaproszeni zostali do udziału w pracach funkcjonującej w ramach Wewnętrznego Systemu Zarządzania Jakością kształcenia Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia i Komisji Programowej, w charakterze stałych członków. Zadaniem komisji jest

doskonalenie programu studiów, ciągle dostosowywanie go do potrzeb oraz oczekiwań pracodawców i rynku pracy. Spotkania Komisji odbywają się dwa razy do roku, po skończonym semestrze zimowym i letnim. Komisja przygotowując raporty ze swojej działalności dokonuje oceny zakresu i efektów współpracy z przedstawicielami pracodawców i otoczenia społecznego, gospodarczego uwzględniając ocenę zasadności doboru instytucji i przedsiębiorstw do celów współpracy.

Studenci, oceniając w roku akademickim 2020/2021 różne obszary funkcjonowania Uczelni, przyznali kontaktom z otoczeniem społeczno-gospodarczym (wizyty studyjne, spotkania z ekspertami, włączenie praktyków w proces dydaktyczny) i sposobowi ich organizacji w dobie funkcjonowania obostrzeń związanych z epidemią koronawirusa notę 3,84, przy czym najwyższą notę uzyskał obszar aktywności Samorządu Studenckiego (4,18), a najniższą - tryb rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów (3,5). Wyniki te dotyczą jednak całej Uczelni, nie zaś kierunku finanse i rachunkowość.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

W ramach studiów I stopnia na kierunku finanse i rachunkowość o profilu ogólnoakademickim Uczelnia prowadzi szeroko zakrojoną współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji współpracujących, w tym pracodawców, jest zgodny z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany. Jednocześnie współpraca w zakresie projektowania i realizacji studiów zgodna jest z koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku.

Współpraca ta jest prowadzona systematycznie i obejmuje różnorodne formy, wśród których dominuje organizacja praktyk i realizacja prac dyplomowych i etapowych, ale występują również wizyty studyjne, płatne staże, udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć oraz uczestnictwo w konferencjach i seminariach naukowych. Formy te są adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym i udział interesariuszy zewnętrznych w aktywnościach z niej wynikających, szczególnie w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów trwa także w warunkach czasowego ograniczenia funkcjonowania Uczelni spowodowanego pandemią Covid-19 dzięki korzystaniu z technik zdalnej komunikacji za pośrednictwem platformy Ms Teams.

W odniesieniu do kierunku finanse i rachunkowość Rada Programowa i władze Uczelni prowadzą okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów. Ich celem jest doskonalenie współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

W Społecznej Akademii Nauk elementy umiędzynarodowienia procesu kształcenia zostały uwzględnione w misji i strategii Uczelni, a tym samym w koncepcji kształcenia. Mobilność kadry oraz studentów stanowi podstawę przygotowania studentów do funkcjonowania w globalnej społeczności. Umiędzynarodowieniu procesu kształcenia sprzyja program studiów kierunku finanse i rachunkowość, m.in. poprzez: (1) realizację lektoratu z języka angielskiego lub niemieckiego na studiach I stopnia, w ramach zajęć *język obcy*, w wymiarze 112 godz. dla studiów stacjonarny oraz 64 godz. dla studentów niestacjonarnych, (2) wprowadzenie w ramach zajęć do wyboru w języku polskim lub angielskim: *Cost Accounting/rachunek kosztów* – w wymiarze: 42 godzin zajęć na studiach stacjonarnych i 24 godziny na niestacjonarnych w semestrze 4; *Ethics/etyka* – w wymiarze: 28 godzin zajęć na studiach stacjonarnych i 16 godziny na niestacjonarnych w semestrze 3; *Philosophy/filozofia* – w wymiarze: 28 godzin zajęć na studiach stacjonarnych i 16 godziny na niestacjonarnych w semestrze 3. Pozytywnie ocenić należy fakt, że wielu studentów po zakończeniu nauki zdaje egzaminy certyfikowane przeprowadzane przez British Council i Instytut Goethego.

Uczelnia rozwija również międzynarodową współpracę partnerską. Na uwagę zasługuje w szczególności współpraca z amerykańską uczelnią Clark University, oferującą anglojęzyczny program studiów, prowadzący do uzyskania amerykańskiego dyplomu master. W ramach współpracy studenci studiów I stopnia na kierunku finanse i rachunkowość mogą uczestniczyć w wykładach otwartych w języku angielskim, prowadzonych przez wykładowców zagranicznych oraz ze Społecznej Akademii Nauk m.in.: *Leading Responsibly, Marketing and Communication Strategies, Multi Channel Communication*, a także odpowiadających ściśle studiowanemu kierunkowi: *Public Budgeting and Accounting, Finance and Accounting for Non- Financial Students, Foundations of Business Analysis, Managerial Accounting (na kursach MBA), Financial Analysis, Advanced Financial Analysis, Strategic Controlling oraz Investment Management*. W ostatnich latach wykłady gościnne prowadzili nauczyciele akademicki z Todor Kableshkov University, Bułgaria, Narodowego Uniwersytetu "Politechnika Lwowska", Uniwersytetu w Bolonii, International School of Economic w Tbilisi State University.

Pozytywnie ocenić należy również udział kadry kierunku finanse i rachunkowość w prowadzeniu wykładów w uczelniach zagranicznych jako Visiting Professor (np. Uniwersytet w Tutynie, Włochy).

Uczelnia bierze udział w programie Erasmus+, realizuje bilateralne umowy partnerskie. Dotyczą one zarówno wymiany studentów i pracowników naukowych jak i wspólnych badań oraz konferencji naukowych. Dzięki realizowanej od roku 2014 współpracy w ramach programu Erasmus+ studenci mają możliwość odbywania studiów semestralnych lub dwusemestralnych. W ramach kierunków związanych z dyscypliną ekonomia i finanse SAN ma podpisane umowy z dwunastoma uczelniami zagranicznymi. Ponadto od roku 2007 w ramach programu Erasmus+ Uczelnia oferuje możliwość realizacji 3-miesięcznych praktyk w firmach i uczelniach zagranicznych. Uczelnia dba jednocześnie o właściwy przepływ informacji dotyczących możliwości skorzystania przez studentów z oferty wyjazdów zagranicznych. Organizuje nie tylko cykliczne spotkania z uczelnianym koordynatorem programu Erasmus+, ale także wprowadziła nowe metody dotarcia z informacjami do studentów poprzez stworzenie kanału na platformie MS Teams.

Pozytywnie ocenić należy podjęte przez uczelnię starania umożliwiające mobilność wirtualną nauczycieli akademickich i studentów, a także działania na rzecz poszerzenia do tych czasowej

współpracy o realizację w trybie online projektu realizowanego we współpracy z *College of Business Administration – BVK*, a dotyczącego analizy finansowej wybranych przedsiębiorstw polskich oraz łotewskich z uwzględnieniem zmian, jakie pojawiły się w związku z pandemią koronawirusa. Studenci polscy i łotewscy pod opieką promotorów będą mogli przygotować stosowne prace. Uczelnia planuje zaangażować 4 studentów kierunku finansów i rachunkowości w semestrze 5.

Przytoczone informacje potwierdzają, że Uczelnia stwarza mechanizmy i procedury sprzyjające międzynarodowej mobilności studentów. Jednak zainteresowanie studentów mobilnością jest stosunkowo niewielkie. W latach 2017-2021 z możliwości wyjazdu na studia zagraniczne skorzystało 2 studentów, a z oferty praktyk – również jedynie 2 studentów. Niewielkie zainteresowanie studentów wyjazdami zagranicznymi, celem organizacji zajęć dydaktycznych jak i praktyk zawodowych jest, brak wiary w wystarczające kompetencje językowe oraz fakt, że w Polsce są już aktywni zawodowo, co znacznie utrudnia decyzję o wyjeździe. Mając powyższe na uwadze, rekomenduje się dodatkowe promowanie mobilności studenckiej tj. zintensyfikowanie działań promocyjnych i informacyjnych o dostępnych możliwościach mobilnościowych, które mogłoby zwiększyć skuteczność rekrutacji.

Warto również podkreślić, że na umiędzynarodowienie kształcenia duży wpływ ma fakt, iż w uczelni studiuje wielu studentów z zagranicy, w tym najczęściej z Ukrainy i Białorusi. Uczelnia stara się zapewnić wszechstronne wsparcie obcokrajowcom przez biuro obsługi studentów zagranicznych.

Dobłą ilustracją współpracy międzynarodowej prowadzonej w Uczelni są działania tworzące możliwość uczestnictwa kadry kierunku finansów i rachunkowości w międzynarodowych projektach podnoszących kompetencje, takich jak np.:

- ETRe - Zwiększanie gotowości szkół do przejścia na model kształcenia na odległość/ hybrydowego z wykorzystaniem narzędzi opartych na technologii chmury,
- DIGITALROUTES@CULTURE - Promowanie społecznych kompetencji w zakresie przedsiębiorczości opartych na digitalizacji dziedzictwa kulturowego na rzecz zrównoważonej przyszłości,
- DŹWIĘK BIZNESU - Wykorzystanie kompetencji przedsiębiorczych osób dorosłych w celu usprawnienia dzielenia się wiedzą biznesową,
- INN-COMMERCE Szkolenie gamifikacyjne ze skutecznej komercjalizacji innowacji w małych i średnich przedsiębiorstwach

oraz zaangażowanie kadry akademickiej w organizacjach międzynarodowych. Efektem realizowanych projektów i udział w nich nauczycieli akademickich są uzyskane certyfikaty międzynarodowe. Należy docenić także udział nauczycieli akademickich w międzynarodowych konferencjach naukowych, a także publikowanie w czasopiśmie zagranicznych czy polskich o zasięgu międzynarodowym.

Warto również wskazać, że Uczelnia podjęła działania na rzecz rozwijania wirtualnych form współpracy międzynarodowej, np. poprzez International Home Uczelnia zamierza zorganizować program przygotowujący studia przypadku oparte na rozwiązaniach finansowych stosowane w różnych krajach, a dotyczące porównywalnych problemów (z uwzględnieniem sztucznej inteligencji i specyfiki Internetu Rzeczy). Działania te mają przyczynić się do rozpropagowania wirtualnych kontaktów studentów w ramach programu Erasmus+ ale i partnerskich relacji z uczelniami, z którymi podpisane są umowy bilateralne. Ważnym zadaniem, które stawia sobie Uczelnia jest kształtowanie kompetencji komunikacji międzynarodowej nie tylko przez mobilność, ale również realizację programów dydaktycznych, specjalistycznych, zawodowych z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej zdalnej. Należy zwrócić uwagę, że rozwój wirtualnych form współpracy międzynarodowej jest efektem bieżącego monitorowania procesu umiędzynarodowienia.

Proces ankietyzacji przeprowadzony w roku akademickim 2020/2021 wskazał, że działania w zakresie umiędzynarodowienia są doceniane przez studentów kierunku „finanse i rachunkowość”. Ten obszar funkcjonowania uczelni został oceniony przez studentów średnio na ocenę 4,0.

Reasumując. Działania władz Uczelni i Filii w Warszawie sprzyjają umiędzynarodowieniu działalności oraz mobilności studentów i pracowników. Jednak skala zainteresowania studentów programami wymiany międzynarodowej jest relatywnie niewielka. Dlatego ważne byłoby zintensyfikowanie działań promocyjnych i informacyjnych o dostępnych możliwościach mobilnościowych, która mogłaby zwiększyć skuteczność rekrutacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Działania Uczelni sprzyjają umiędzynarodowieniu i mobilności studentów oraz pracowników. Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych.

Mimo szeregu działań podejmowanych na rzecz propagowania mobilności studentów skala wyjazdów jest stosunkowo niewielka. Powodem są głównie brak wiary w wystarczające kompetencje językowe oraz aktywność zawodowa studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Uczelnia prowadzi wsparcie w procesie uczenia się, które jest dostosowane do zróżnicowanych potrzeb i oczekiwań studentów. Działania podejmowane w tym zakresie składają się na kompleksowy system, który spełnia wszystkie potrzeby i oczekiwania różnych grup studentów. Dla studentów kierunku finanse i rachunkowość utworzony został helpdesk na platformie Microsoft Teams, który pomaga studentom w rozwiązywaniu problemów podczas nauczania zdalnego.

Studenci Społecznej Akademii Nauk mają możliwość zrzeszania się w ramach kół naukowych obejmujących tematykę związaną z kierunkiem finanse i rachunkowość. Działalność kół naukowych otrzymuje od Uczelni odpowiednie wsparcie finansowe oraz merytoryczne. Aktywność ruchu naukowego koordynowana jest przez opiekuna koła, który odpowiada za wsparcie merytoryczne oraz organizacyjne w powyższym zakresie. Zrzeszeni studenci mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań naukowych, kształtowania umiejętności praktycznych, zdobywają wiedzę z zakresu

metodologii pracy naukowej. Studenci osiągający wyróżniające się wyniki w nauce zachęceni są przez prowadzących do tworzenia publikacji wydawanych w czasopiśmie naukowych. Uczelnia stwarza również możliwość poszerzenia kompetencji przygotowujących do wejścia na rynek pracy poprzez organizację webinarów oraz dodatkowych szkoleń związanych z prowadzonym kierunkiem.

Na Uczelni funkcjonują mechanizmy motywowania studentów. Studenci mogą ubiegać się o stypendium Rektora, które jednocześnie jest motywatorem do osiągnięcia jak najlepszych wyników w nauce, stypendium socjalne, stypendia dla osób z niepełnosprawnościami oraz zapomogi. Zasady przyznawania stypendiów są określone regulaminem świadczeń. Stypendia są wypłacane terminowo, studenci ocenili proces składania wniosków jako przejrzysty i sprawiedliwy.

Wsparcie dedykowane studentom uwzględnia różnorodne formy aktywności studentów, w szczególności w zakresie ich przedsiębiorczości i wejścia na rynek pracy. Kluczową rolę w tym aspekcie pełni Biuro Karier. W ramach aktywności jednostki przekazuje się studentom dostępne na rynku oferty zatrudnienia, praktyk oraz staży, dopasowane do specyfiki ich kierunku studiów. Uczelnia jest dostosowana do zróżnicowanych grup studentów, z uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami. Osoby z niepełnosprawnością wzrokową mają możliwość wykorzystania programów do powiększenia tekstu oraz używania specjalistycznej klawiatury z większymi klawiszami. Zgodnie z regulaminem studiów Uczelnia prowadzi wsparcie osób z niepełnosprawnościami poprzez umożliwienie zmiany sposobu uczestnictwa w zajęciach, trybu zdawania egzaminów i zaliczeń oraz zmiany organizacji sesji egzaminacyjnych. Studenci niesłyszący i niedosłyszący mogą liczyć na wsparcie tłumaczy języka migowego. Studenci mogą ubiegać się o przyznanie indywidualnej organizacji studiów. Uczelnia podjęła współpracę z przedszkolem, które udostępniało bezpłatnie miejsce dla dzieci studentów, jednakże współpraca została zakończona z powodu braku zainteresowania ze strony studentów. Miejsce odbywania zajęć jest przystosowane dla studentów z niepełnosprawnością ruchową.

Studenci ocenianego kierunku mają możliwość zgłaszania skarg i wniosków bezpośrednio u Władz Wydziału, opiekuna roku, Samorządu Studenckiego oraz Rzecznika Praw Studenta. Na Uczelni funkcjonuje także specjalna skrzynka podawcza, w której studenci mogą umieścić ewentualne skargi oraz uwagi dotyczące kierunku studiów, a także m.in. kadry prowadzącej zajęcia czy kadry wspierającej proces uczenia się.

Uczelnia posiada procedurę antydyskryminacyjną, która obejmuje działania podejmowane w celu przeciwdziałaniu aktom dyskryminacji oraz działania, które zakładają pomoc ich ofiarom. W przypadku aktu dyskryminacji, Rektor na podstawie uchwały senatu powołuje komisję antymobbingową, w skład którego wchodzi przedstawiciel studentów. Podczas pandemii uczelnia uruchomiła "centrum wsparcia psychologicznego".

Nauczanie zdalne prowadzone jest przy wykorzystaniu platformy Microsoft Teams. Studenci otrzymują pełne wsparcie techniczne ze strony Uczelni, w postaci helpdesku oraz kontaktu z pracownikiem Uczelni. Studenci mają możliwość uczestnictwa w konsultacjach prowadzonych przez wykładowców podczas wyznaczonych dyżurów lub po wcześniejszym indywidualnym umówieniu się. Konsultacje odbywają się w formie zdalnej przez wykorzystanie aplikacji Microsoft Teams, poczty elektronicznej oraz kontaktu telefonicznego. Zwrócić należy uwagę na łączenie grup zajęciowych z innymi kierunkami studiów oraz grupami z innych filii Społecznej Akademii Nauk. W tym zakresie rekomenduje się rozdzielnie grup zajęciowych oraz niełączyć ich w ramach różnych kierunków oraz filii SAN.

Motywowaniu studentów wyróżniających się służy indywidualny program i harmonogram studiów. Student, oprócz uczestniczenia w zajęciach dydaktycznych, może brać udział w działalności badawczej,

a także zapoznawać się z elementami metodyki badań naukowych. Studenci mogą występować o granty oraz dofinansowanie przeznaczone na wyjazdy naukowe oraz realizowane projekty badawcze. Kadra wspierająca proces uczenia się jest poddawana okresowej ocenie. W opinii studentów kadra jest dobrze przygotowana merytorycznie, co umożliwia wszechstronną pomoc w załatwianiu spraw studenckich związanych z tokiem studiów.

Uczelnia wspiera finansowo i merytorycznie organizacje studenckie oraz Samorząd studencki, zapewniając odpowiednie warunki do działalności. Dzięki dobrej współpracy z władzami Uczelni Samorząd studencki ma możliwość organizowania wydarzeń kulturalnych i integracyjnych, promuje akcje charytatywne oraz profilaktyczne. Samorząd opiniuje plany i programy studiów oraz propozycje dotyczące kształcenia na Uczelni. Oprócz samorządu funkcjonują także koła naukowe związane z kierunkiem finanse i rachunkowość.

Uczelnia po każdym zakończonym semestrze prowadzi obowiązkową okresową ankietyzację zadowolenia studentów z przeprowadzonych zajęć. Podczas ankietyzacji studenci oceniają poziom zadowolenia ze sposobu osiągnięcia efektów uczenia się oraz formę prowadzenia zajęć. Oceniona zostaje także kadra administracyjna wspierająca proces uczenia się, studenci oceniają ponadto poziom kompetencji kadry, otrzymywaną pomoc, jej dostępność oraz podejście do obsługi studentów. Wyniki ankiet analizowane są podczas komisji jakości kształcenia, w skład której wchodzi przedstawiciele studentów. Wnioski z pracy komisji są wykorzystywane do doskonalenia jakości kształcenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

System opieki i wsparcia jest kompleksowy, odnoszący się do wszystkich istotnych z perspektywy studenta aspektów. Działalność Jednostki w tym zakresie uwzględnia wszystkie pojawiające się potrzeby. Ponadto Uczelnia ciągle monitoruje funkcjonowanie elementów wsparcia studentów w procesie uczenia się, starając się poprzez proces ewaluacji polepszać istniejące już procedury oraz działania mające wspierać studentów kierunku finanse i rachunkowość.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Spółeczna Akademia Nauk zapewnia publiczny dostęp do informacji za pośrednictwem swojej strony internetowej. Uczelnia powołała zespół zajmujący się badaniem poziomu zadowolenia użytkowników z poziomu zrozumiałości i rzetelności informacji. Strona jest modernizowana zgodnie z wynikami prac

komisji. Strona internetowa jest przystosowana do korzystania przez osoby z niepełnosprawnościami, posiada możliwość powiększenia tekstu oraz możliwość włączenia większego kontrastu.

Strona internetowa nie jest jednak w pełni dostępna dla interesariuszy zewnętrznych, ze względu na konieczność zalogowania się celem uzyskania wszystkich informacji zamieszczonych na stronie. W tym zakresie rekomenduje się zwiększenie dostępności strony dla interesariuszy wewnętrznych.

Studenci mają dostęp do indywidualnego konta w wirtualnym dziekanacie, co pozwoliło na przeniesienie na płaszczyznę elektroniczną wielu usług, czynności i procedur wykonywanych przez nauczycieli akademickich i studentów, które są związane z organizacją i dokumentacją przebiegu studiów. Studenci znajdują tam szczegółowe informacje na temat: uzyskanych ocen i zaliczeń, zajęć realizowanych w ramach różnych programów studiów, terminów i zasad zapisywania się na zajęcia, egzaminów, (rejestracji), składania podań i oświadczeń oraz monitorowania przebiegu ich realizacji, uzyskiwania informacji o płatnościach za usługi edukacyjne, otrzymanej pomocy materialnej.

Korzystając z strony internetowej Uczelni, zainteresowany może odnaleźć na niej następujące informacje:

- akty prawne;
- wyniki badań ewaluacyjnych, w tym ogólnouniwersyteckie badania jakościowe, ocena prowadzenia zajęć dydaktycznym itp.;
- kierunki akredytowane;
- sylabusy;
- zasady potwierdzania efektów uczenia się;
- instrukcje przeprowadzania egzaminów.

Strony internetowe Uczelni mają bardzo klarowną strukturę i są dostosowane do osób z niepełnosprawnościami. Umieszczona też na nich deklarację dostępności.

Bieżące informacje o funkcjonowaniu kierunku są również przekazywane studentom za pośrednictwem mediów społecznościowych.

Strona internetowa Uczelni zawiera informacje dotyczące wymagań kandydata chcącego zarejestrować się na wybrany kierunek studiów. Zamieszczony został harmonogram prowadzonej rekrutacji z uwzględnieniem terminów ogłoszenia listy przyjętych. Prezentowana jest sylwetka absolwenta oraz efekty uczenia się na danym kierunku. Zasady dyplomowania są dostępne po zalogowaniu się studenta na stronie Uczelni.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia zapewnia kompleksowy dostęp do aktualnych informacji dla kandydatów, studentów, wykładowców, w tym informacje o programach studiów, realizacji procesu nauczania i uczenia się. Na stronie internetowej znajdują się informacje dotyczące prowadzonej rekrutacji oraz zamieszczony został jej harmonogram. Strona jest przystosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Publikowane są bieżące informacje dotyczące decyzji władz rektorskich oraz wydarzeń dotyczących Społecznej Akademii Nauk.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Obowiązującą w Społecznej Akademii Nauk w Łodzi politykę jakości opisuje Wewnętrzny System Zarządzania Jakością Kształcenia (WSZJK). Zgodnie z zawartymi tam zapisami nadzór nad zarządzaniem jakością kształcenia i jej doskonaleniem na poziomie Uczelni sprawuje Senat i Rektor. Ocenę jakości kształcenia, realizację procedur wspomagających ocenę jakości kształcenia oraz procesów doskonalących na poziomie Uczelni prowadzi Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia oraz Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia. Nadzór nad funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zarządzania jakością na poziomie jednostki organizacyjnej Uczelni pełni odpowiedni Dziekan oraz Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia.

Zgodnie z zapisami WSZJK nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem *finanse i rachunkowość* sprawuje Dziekan. Odpowiada on m.in. za właściwą obsadę zajęć dydaktycznych oraz ocenę kompetencji pracowników badawczych, badawczo-dydaktycznych i pracowników dydaktycznych służącą osiągnięciu zakładanych w programie efektów uczenia się, a także za realizację programu studiów. Jest on także odpowiedzialny za dokonywanie zmian w propozycji obsady kadrowej, wyznaczanie osób lub zespołów dokonujących przeglądu modułów czy przedmiotów (w tym także praktyk zawodowych i seminariów) pod kątem osiągania zakładanych efektów uczenia się. Dziekan wyznacza również osoby odpowiedzialne za realizację działań korygujących, naprawczych i doskonalących program studiów, określa harmonogram tych działań oraz przyjmuje i kieruje do wdrożenia propozycje zmian.

Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu studiów kierunku *finanse i rachunkowość* ma charakter formalny i prowadzone jest w ramach prac Uczelnianego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia. Proces ten regulują odpowiednie procedury WSZJK, tj.: P-02 *Tworzenie i doskonalenie programów studiów oraz obsada zajęć dydaktycznych* oraz P-10 *Określenie efektów uczenia się, monitorowanie i weryfikacja osiągniętych przez studentów efektów uczenia się*. Prace nad projektowaniem programu studiów oraz jego okresowy przegląd, w tym projektowanie i przegląd kierunkowych efektów uczenia się, wpisane zostały w zakres obowiązków Komisji Programowej kierunku, a nadzór nad tym procesem sprawuje Dziekan oraz Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia. Posiedzenia Komisji Programowej kierunku zwoływane są w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz w semestrze. Efekty prac Komisji Programowej przedstawiane są Dziekanowi oraz władzom Uczelni. Program studiów, w tym kierunkowe efekty uczenia się, ustala Senat Uczelni z uwzględnieniem opinii Samorządu Studentów.

Przyjęcie na studia na kierunku *finanse i rachunkowość* odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Proces rekrutacyjny wspomagany jest procedurą P-01 WSZJK *„Nabór kandydatów na studia”*, której celem jest zapewnienie prawidłowego, zgodnego z regulacjami prawnymi oraz przyjętymi w Uczelni zasadami, przebiegu rekrutacji na studia.

Zgodnie z założeniami WSZJK doskonalenie programu studiów opiera się na wynikach monitorowania kluczowych obszarów procesu kształcenia, w tym w szczególności weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów uczenia się, rekomendacjach interesariuszy zewnętrznych i wynikach badań rynku pracy, sugestiach studentów, najnowszych osiągnięciach danej dyscypliny naukowej. Komisja Programowa kierunku *finanse i rachunkowość* przeprowadza systematyczną ocenę programu studiów obejmującą założone efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, zgodność systemu punktów ECTS z rzeczywistym nakładem pracy studenta, aktualność i adekwatność treści programowych oraz metody kształcenia, w tym metod kształcenia z wykorzystaniem metod o technik kształcenia na odległość, metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się, w tym stosowanych w kształceniu w wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, realizację praktyk zawodowych, wyniki nauczania i stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, w tym wyniki i stopień osiągnięcia efektów uczenia się nabywanych przez studentów w wyniku kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów. Istniejące w ramach WSZJK regulacje obligują Komisję Programową kierunku do pozyskiwania opinii interesariuszy oraz prowadzenia konsultacji umożliwiających szybką reakcję na zmiany zachodzące w przestrzeni zewnętrznej oraz wprowadzanie do programu studiów innowacji dydaktycznych.

Potwierdzeniem podejmowania wskazanych działań projakościowych na ocenianym kierunku są przedstawione przez Uczelnię wyniki ewaluacji zawarte w sprawozdaniu z posiedzenia Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia Społecznej Akademii Nauk w Łodzi, protokołach z posiedzeń Komisji Programowej na kierunku finanse i rachunkowość Filia w Warszawie, raporcie z przeglądu programu studiów kierunku finanse i rachunkowość, raporcie z oceny jakości pracy opiekunów prac dyplomowych oraz protokole z weryfikacji jakości prac dyplomowych. Uczelnia przedstawiła również raport z oceny jakości zajęć prowadzonych zdalnie (ocena nauczycieli akademickich w zakresie wypełniania obowiązków związanych z kształceniem), analizę struktury ocen, wyniki oceny dostosowania bazy dydaktycznej do potrzeb kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość oraz wnioski z badania losów zawodowych absolwentów kierunku. Ocena programu studiów jest więc oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, a źródła ich powstawania są trafnie dobrane do celów oceny. Zakres udostępnionej przez Uczelnię dokumentacji potwierdza również, że w ocenie programów studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni (kadra prowadząca kształcenie, studenci) oraz interesariusze zewnętrzni (pracodawcy, absolwenci kierunku). Aktualność przedstawionych przez Uczelnię analiz wskazuje jednocześnie, że są one prowadzone również w warunkach nieobecności kadry dydaktycznej oraz studentów na Uczelni spowodowanej czasowym ograniczeniem jej funkcjonowania. Prowadzeniem systematycznej oceny programu studiów przez interesariuszy zewnętrznych, również w okresie przejścia Uczelni na pracę zdalną, są opinie uzyskane na spotkaniu z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Przedawniony przez Uczelnię zakres prac nad doskonaleniem kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość potwierdza, że wnioski z oceny programu studiów są wykorzystywane do jego systematycznej modyfikacji. Przykładowo na wniosek nauczycieli akademickich zwiększono udział zajęć kształtujących umiejętności badawcze studentów, tj. w celu pogłębienia umiejętności umożliwiających przygotowanie do prowadzenia badań zwiększono liczbę godzin ćwiczeniowych lub dokonano zmiany formy niektórych zajęć. Na wniosek studentów, nauczycieli akademickich oraz pracodawców zwiększono liczbę godzin zajęć z *finansów przedsiębiorstw* realizowanych w formie warsztatów

komputerowych umożliwiając studentom lepsze zapoznanie się z oprogramowaniem komputerowym oraz pełne wykorzystanie funkcji systemu finansowo-księgowego. Ponadto, w ramach badania jakości zajęć prowadzonych zdalnie (ocena nauczycieli akademickich w zakresie wypełniania obowiązków związanych z kształceniem w semestrze letnim 2020/2021), zebrano wiele głosów opowiadających się za utrzymaniem wykładów w formie zdalnej. W związku z powyższym, w planowaniu strategicznym w zakresie korzystania z kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, przewidziano wprowadzenie takiej możliwości i zastosowanie w tym celu posiadanej infrastruktury edukacyjnej.

Pomimo szczegółowego zaprojektowania szeregu procedur obowiązujących w obszarze doskonalenia jakości kształcenia, w tym w zakresie monitorowania i doskonalenia programu studiów, uwagi sformułowane w kryterium 3 niniejszego raportu dotyczące braku wykorzystania odpowiednich metod weryfikacji w odniesieniu do założonych efektów uczenia się, bądź też niskiej jakości prac dokumentujących ich osiągnięcie, wskazują na niską efektywność ich stosowania. Udostępniony przez Uczelnię Protokół z posiedzenia Komisji Programowej dla kierunku finanse i rachunkowość z dnia 30 września 2021 roku zawierający m.in. podsumowanie oceny weryfikacji efektów uczenia się po pełnym cyklu kształcenia zakończonym w roku akademickim 2020/2021 (pkt. 3 raportu) zawiera w tym zakresie informację potwierdzającą przeprowadzenie weryfikacji opartej o przegląd sylabusów, prac etapowych, sprawozdań nauczycieli akademickich odnoszących się do stopnia osiągania efektów uczenia się na poszczególnych zajęciach, rozmów z kadrami i studentami. W jej trakcie ocenie poddano m.in. weryfikację osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się w zakresie umiejętności, w tym umiejętności zorientowanych na osiąganie kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej, jak i udziału w tej działalności, dostosowanie sposobów weryfikacji efektów do określonych celów i form kształcenia na poziomie zajęć, stopień trudności wymagań stawianych studentom. Sformułowane w tym obszarze przez Komisję Programową zalecenia odnosiły się jedynie do konieczności bardziej precyzyjnego określenia zasad wystawiania ocen. Przeprowadzona weryfikacja nie stwierdziła jednak nieprawidłowości zdiagnozowanych przez zespół oceniający PKA.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

W Uczelni zostały przyjęte oraz wdrożone formalnie procedury związane z projektowaniem, zatwierdzaniem, monitorowaniem, przeglądem i doskonaleniem programu studiów. Funkcjonują one w ramach Wewnętrznego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia SAN. Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem finanse i rachunkowość sprawuje Dziekan, którego kompetencje i zakres odpowiedzialności określone zostały w sposób przejrzysty. Prace nad projektowaniem programu studiów oraz jego okresowy przegląd, w tym projektowanie i przegląd kierunkowych efektów uczenia się, wpisane zostały w zakres obowiązków Komisji Programowej kierunku. Przy wprowadzaniu zmian w programie studiów uwzględniane są opinie interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych. Przedstawione przez Uczelnię działania w zakresie monitorowania oraz modyfikacji programu studiów pozwalają stwierdzić, że proces ten realizowany jest systematycznie oraz ma znaczący wpływ na doskonalenie programu studiów na ocenianym kierunku. Badania monitorujące jakość kształcenia obejmują wszystkie kluczowe aspekty, w tym program studiów, proces dydaktyczny, kadrami badawczo-dydaktyczną, obsługę administracyjną procesu dydaktycznego, zaplecze dydaktyczne, a w ostatnim okresie również jakość i warunki nauczania i uczenia się studentów

w kształceniu zdalnym. Wyniki tych badań stanowią również przedmiot analizy władz Uczelni oraz innych podmiotów zaangażowanych w zapewnianie jakości kształcenia. Zidentyfikowaną słabą stroną procesu zapewniania jakości kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość jest proces weryfikacji efektów uczenia się, co stanowi podstawę do stwierdzenia następującej nieprawidłowości w ramach kryterium 10:

1. Sposób wykorzystania obowiązujących procedur w zakresie monitorowania i doskonalenia programów studiów opartych o weryfikację efektów uczenia się nie pozwala na zdiagnozowanie i wyeliminowanie istniejących w tym obszarze nieprawidłowości.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się wdrożenie skutecznych mechanizmów gwarantujących efektywność obowiązujących procedur w zakresie monitorowania i doskonalenia programów studiów opartych o weryfikację efektów uczenia się.
2. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań pro jakościowych zapobiegających powstawaniu zdiagnozowanych nieprawidłowości w przyszłości.

5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość. Poprzednio dokonano oceny w roku akademickim 2014/2015, przyznając ocenę pozytywną. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nie sformułowało w uzasadnieniu wymienionej uchwały zaleceń o charakterze naprawczym. W raporcie z wizytacji sformułowano natomiast następujące zalecenia:

- 1) Zespół Oceniający PKA zaleca poprawę warunków lokalowych biblioteki i czytelnicy – w miarę możliwości finansowych.

Ad. 1. Zalecenie zostało zrealizowane. Infrastruktura biblioteczna i jej zasoby umożliwiają prawidłową realizację procesu kształcenia i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Poza miejscem do pracy w siedzibie Uczelni Biblioteka SAN zapewnia dostęp on-line do swoich zbiorów. Umożliwia także korzystanie z elektronicznych baz danych wybranych tytułów czasopism związanych z kierunkiem finanse i rachunkowość (na Platformie EBSCO i Wirtualnej Biblioteki Nauki) na terenie biblioteki i poza nią. Uczelnia przystąpiła do projektu eIFL Direct (Electronic Information for Libraries Direct), ibuk (Wirtualna Biblioteka PWN), WBN - Wirtualna Biblioteka Nauki. Ponadto studenci korzystają z cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej książek i czasopism naukowych *Academica*, która umożliwia uzyskanie dostępu do zasobów cyfrowych, w tym współczesnych książek i periodyków naukowych ze wszystkich dziedzin wiedzy.

- 2) Uczelnia zapewnia możliwości mobilności, ale studenci rzadko z nich korzystają, mimo iż program kształcenia im to umożliwia. Powodem są głównie przyczyny osobiste – praca, rodzina lub to, że nie dostrzegają, korzyści płynących z mobilności. Zespół Oceniający PKA postuluje jednakże podniesienie skuteczności programów mobilności krajowej i międzynarodowej studentów.

Ad. 2. Zalecenie pozostało aktualne. Programy wymiany międzynarodowej wciąż nie cieszą się zainteresowaniem studentów, co wynika przede wszystkim ze specyfiki formy prowadzonych studiów tj. studia niestacjonarne, na których wielu studentów jest już aktywnych zawodowo. Mając powyższe na uwadze, zgodnie z analizą przedstawioną również w opisie kryterium 7 niniejszego raportu rekomenduje się dodatkowe promowanie mobilności studenckiej tj. zintensyfikowanie działań promocyjnych i informacyjnych o dostępnych możliwościach mobilnościowych, które mogłyby zwiększyć skuteczność rekrutacji.

